

482
173

Юрий Потапов-Саргын

СЫРДЫК
КҮННЭЭХ
КИРИЭСТЭЭХ

482
П73

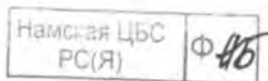
*Ого сааһым оонньоон ааспыт, биир
суорзаны саптан, биир тэллэги тэлгэнэн,
эн-мин дэһэн бииргэ үөскээбит убайдарым
Потапов Николай Николаевич,
Павлов Василий Иванович
сырдык кэриэстэригэр аныыбын.*

Автор

Юрий Потапов-Саргын

**Сырдык күннээх
Кириэстээх**

Нам * 2011

58074

УДК812.512.157-1Потапов
ББК 84(2Рос=Як)-5
П 73

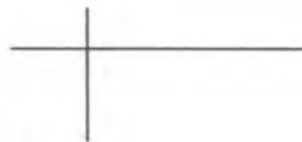
Редактор Г. К. Эверстов
Комп. верстка А.С. Колпашникова

Потапов, Юрий - Саргын
П73 Сырдык күннээх Кириэстээх : [хоһооннор] / Юрий
Потапов-Саргын]. - Нам, 2011. - 82 с.

Бу хомурууньукка автор төрөөбүт-үөскээбит дойдутугар
Кириэстээхэ, Арбынна муура суох тапталын, айбыт абатыгар,
эмсэхтээн илпит ийэтигэр, кэргэнигэр, төрөппүт оҕолоругар,
урууга-аймахха истиг иһирэх иэйиинэн, хомоҕой тылларынан
тиһэн хомуйбут хоһоонноро хомуллаа киирдилэр.

УДК 821.512.157-1Потапов
ББК 84(2Рос=Як)6-5

© Потапов Ю.В., Нам 2011

ААН ТЫЛ

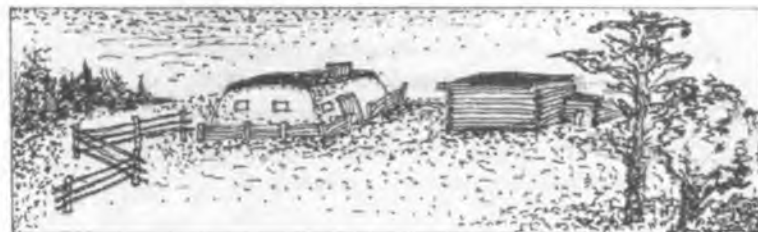
*Айбыт аар
тойон аҕам Потапов
Юрий Васильевич-
Саргын айар кута
арылыннагына, ийэр
кута илбиһирдэҕинэ
айылга анаабыт
бэлэҕин туһанан,
сүрэҕин сипсиэринэн,
Арбынын хатыцын
суугунугар бигэтэн
дойдутун мүүттээх
салгынын, үрдүк мэңэ*

*халлаанын, сырдык күннээх Кириэстээҕин, бар дьонун,
олоҕун аанньалларын хомоҕой тыллаах хоһоонугар
хоһуйар, ылбаҕай тыллаах ырыатыгар ыпсарар, кэрэ
тыллаах кэпсээнигэр кэрэхлиир.*

*Хоһоон куттаах саха дьоно! Юрий Васильевич
сэттэ уонус хаарыгар диэри бүөбөйдээн, итиэхтээн,
араҕаччылаан сылдыбыт хоһооннорун кинигэтин астына-
дуохуйа аах, оччотугар төрөөбүт дойду хайдах курдук
ахтылганнаагы итэҕэйиэң, олох кэрэтин, эгэлгэ
дьиктитин, күн сырдыгын дьэңкэтик өйдүөң, поэзия
дириң байҕалыгар умсуоххун баҕарыаң! Ол курдук, кини
айар кутун аргыстара, ийэр кутун илдьиттэрэ -
ийэли истиңнэр, аҕалы амарахтар, оҕолуу уйаннар,
эдэрди эрчимнээхтэр.*

Ыра санааң кынагыгар уйдаран, өссө да уран тыл ураты кылларын таарый, ийэ тыл көстүбэт күлүүһүн көрдөө, төрөөбүт төрүт буор кэрэтин хохуй, хоһоонуң хонуута сибэкки мичээринэн көрдүн, ологуң уйгу чорооно толору кымыстаах буолуохтун!

Наталья Потапова,
саха тылын уонна литературатын
үрдүк категориялаах учуутала,
Мэнэ-Хангалас улууһун “Таммахтар”
литературнай түмсүү чилиэнэ.
2011 сыл, тохсунньу 17 күнэ

СЫРДЫК КҮННЭЭХ КИРИЭСТЭЭХ

Оо! дойдуом!

Кырдыаммын, сааһыран буоллаҕа
Оо-дойдуом! Олус да ахтабын.
Хас өтөх, хас тумул барыта
Бу миэхэ хаан уруум кэриэтэ.
Күндүл күөх уулардаах күөллэрим
Эһиэхэ хайаан да тийиэбим.
Бу манна тураммын санаабым
Мин эбэм эйэбэс мичээрин.
Бу миэхэ эрэ дуу - айылҕам
Этиэхтэн кэрэтик симэнэр.
Бу миэхэ анаан дуу - күөх сирэм
Кыыс нарын мичээрин санатар.
Ахтыспыт даҕаны эбиппит
Атыны тугу да эппэппит.
Күөрэгэй дьурулуур, уруйдуур
Үөһэттэн үрүң күн мичээрдиир.
Аастаҕа элбэх сыл, үгүс күн
Өксүөнүн кырыатын аһаран,
Кэллэбэ кырдыар саас, кырыыс саас
Тайахтаах аргыһым аатыран.
Тайахпар даҕаны өйөнөн
Кириэстээх эйиэхэ тийиэбим.

Бинигим ыйаммыт сиригэр
Долгуйан, нөрүйэн туруоѳум.
Эн оѳон аатыран, ачаалаан
Кыракый оѳолуу бадьяалаан
Кырдалгар, ойуургар хаамыаѳым
Күүс-көмө, өйөбүл ылыаѳым.

Ыам ыйыы 17 к., 2010, Арбын.

СЫРДЫК КҮННЭЭХ КИРИЭСТЭЭХ

Тэтингнэрдээх, тииттэрдээх,
Хатын чаран хаймыылаах,
Кыра, кыра алаастаах
Күндү дойдум Кириэстээх.
Сарсыардаангы сардана
Кыһар кыһыл сарыалын
Сүһумунан уһуктар
Сырдык күннээх Кириэстээх.

Киэһэ сылаас саһарѳа
Сыламыгар куустаран,
Биһиктэнэн утуйар
Чуумпу, холку Кириэстээх.
Олорбута урут манна
Олус бэркэ өбүгэм.
Хороох муостаах хаамсара
Нэлим сиэллээх сырсара.

Ааспыт олох туоһутун
Кэрэһитэ буоланнар
Элбэх өтөх, балаѳан
Күүтэр курдук тураллар.
Тугу түһүүр, биттэнэр
Бөѳө-таѳа ат сэргэм?
Тугу саныыр, таайтарар
Ытык сүдү бу сэргэм?

Баѳар эмиэ түөлбэлээн
Олоруоѳа дьон-сэргэ.
Туруо манна иккистээн
Дьоһун-мааны ат сэргэ.
Хаһан эрэ Кириэстээх
Хаттаан тиллиэн, Кириэстээх
Хаалыан суоѳа, Кириэстээх,
Сырдык күннээх Кириэстээх.

Олуһуу 15 к., 1995, Арбын

КИРИЭСТЭЭХ

Оһуор-дьарѳаа ойуу
Күлүмүнэн туолбут,
Сибэккилээх хонуу
Мичээринэн көрбүт.

Хос ырыата.

Оѳо сааһым ааспыт
Отун-маһын аахпыт
Кириэстээх, Кириэстээх,
Күн дойдум Кириэстээх.

Кырдьан-кэхтэн биэрбэт
Сылаас, сырдык иэйиим
Олох дьолун билбит
Уостан бүппэт үөрүүм.

Хос ырыата.

Ийэм, аѳам курдук
Мэлдьи үөрэ көрсөр,

Ахтар доѳор курдук
Амарахтык кууһар

Хос ырыата.

1994 с., тохсунньу 31 к. Арбын.

ХОННУМ АҢАМ ӨТӨҢӨР

Өбүгэбин үтүктэн
Сирбин-уоппун аһатан,
Байанайтан көрдөһөн
Хоннум аҗам өтөҗөр.
Манна чуумпу, дэлэгэй.
Баҗар утуй, баҗар тур.
Арай барык кэрийэр
Уоппут суоҗа кэрэгэй.
Кэтэһпиттэн тардыһан,
Ааспыт кэми анааран,
Наҗылыччы ону санаан
Сылаанньыйа сытабын.
Эбэм манган баттаҗа
Көстөн кэлэр хараһпар,
Аҗам атын сиэллэрэн
Айаннатан ол иһэр.
Бииргэ түмсэн олорбут
Эдьийдэрим күлсэллэр.
Моҗотойдоон сырсыбыт
Убайдарым хаамсаллар.
Бырааттарым атаахтаан
Оной-соной көрөллөр,
Балыстарым ачаалаан
Эрбэнгнэһэн кэлэллэр.
Атыр кистээн барылыр,
Оҗус ыардык айаатыр.

Манна бары кэпсэтэр,
Оҗо сааспын санатар.
Хоннум аҗам өтөҗөр,
Оҗо сааһым өтөҗөр.
Манна чуумпу-дэлэгэй
Баҗар утуй, баҗар тур.

1996 с., тохсунньу 15 к., Кириэстээх.

КЫЫННЬААХ БЫРААНА

Былыргы өбүгэбэр аныыбын

Былыр Кыынньаах манна туран
Санаабыта буолуо дуо?
Манлык кэрэ мааны быраан
Мин унуохпун тутуо диэн.
Санаабыта чаччы эбит
Саха мындыр кихитэ
Кэлэн күөлүм көнө ньуурун
Көрө сытыам диэтэҗэ.
Сылын ахсын манна кэлэн
Үөрэр-көтөр күөрэгэй.
Аймах дьоно анаан ыппыт
Эҗэрдэтин тиэрдиһэр.
Номох буолбут мааны кыһын
Кэрэ-нарын дьүһүнүн
Умнубатын диэбит курдук
Тахсар эбит ньургунун.
Сырдык, дьэнкэ чагда тыала
Чэбдик тыына илгийэн,
Көңүл манна күүлэй тэбэн
Кэпсээн ааһар сонунун.
Сааскы көтөр араан тохтуур
Түһүлгэтин көрөөрү.
Көччөх мустан үөрдээн ааһар
Аймалҗанын истээри.

Хонуутугар ынах хааман
Хотолдуйан киирэрин,
Сыһытыгар сыспай сизллээх
Дьырылаччы кистиирин.
Көрүөм-истиэм дии санаан
Көмтөрдөбүн эн анаан.

Билбэт эһэм, билбэт сиэнин
Мэлдьи сылдьан ааһабын.
Тохтуу түһэн кэпсэтээри
Аппын маска баайабын.

Үөһэ тахсан супту көрөр
Күнүм уотун суоһугар,
Кырдал көнө таһаатыгар
Өттүгэстээн сытабын.

Быстах кэмнэ дьикти изйии
Кууһан ылар дууһабын
Өбүгэбин кытта тэннэ
Сэһэргэспит курдукпун.

Ханна эрэ маннык тумул
Миигин күүтэн турдаҕа,
Хаһан эрэ миэхэ эмиэ
Сиэним тийээн кэлиэҕэ.

Оччобуна дууһам билэн
Сырдаан-үөрэн ылыаҕа
Ити курдук күн-дьыл ааһан
Оргууй хама туруоҕа.

1995 с., кулун тутар 26 к., Арбын.

КҮН УТАҔА

Күн нарын утаҕын субуйар
Күөх киистэ сэбирдэх быһыһан.
Мутукча барахсан дыргыйар
Сымала, дабархай сытынан.

Өрүс, күөл киэн ньуурун киэргэтэн
Ирбинньик манньыатын күн кутар.
Уу көнө түөһүттэн тэбинэн
Бытархай чөмчүүк таас ыһыллар.

Ол ону туттаары ууммахтыыр
Киэргэммит үтүөмсүк күөх ойуур.
Сиппэккэ эйэргии далбаатыыр:
“Көнүл күн оҕото, оонньоо,” — диир.

Сарсыарда күн нарын утаҕа
Ходуһа иһигэр күүлэйдиир,
Сибэкки, сиппит от быһыттан
Сиик, таммах кинини одуулуур.

Лабааҕа ыйаммыт кыраһа
Айылҕам дьиктилээх оһуора.
Киниэхэ күн оонньоур суһума
Көп түүлээх саһылым кылаана.

Мин саха буоламмын таптыбын
Тымныбын, куйааспын барытын,
Ол иһин дууһаттан кутуллаар
Ырыабын-тойукпун аныбын.

Кыаллара буоллар дуу мэлдьитин
Күн нарын утаҕа буоламмын
Төрөөбүт Сир Ийэм чэрчитин
Сылаастык сырдата турдарбын.

1995 с., ахсынньы 17 к., Арбын.

МУҢАНЫМА, ӨЙ, СҮРЭХ

Ахтан-ахтан, баҕаран
Кэллим аҕам олоҕор
Хайдах эрэ санныйан
Дойдум көрсөр чункуйан.
Хаалбыт ампаар, балаҕан,
Синнэн эрэр мас хотон

Көрөн туһан диэбитти
 Куру-һары тураллар.
 Буруйдаммыт оҕо курдук
 Туоххаһыйда сүрэбим.
 Уота бүппүт оһох курдук
 Сөбүрүйдэ төлөнүм.
 Аҕам мөбөр санатын
 Истэн кэлэр курдукпун,
 Дойдум тыатын, алааһын
 Тупсарбатах эбиппин.
 Аҕаа, тийийэм эйиэхэ,
 Кынчарыйа көрүмээр.
 Тоҕо маннык буолбутун
 Наҕылыччы ыйытаар.
 Санаа, санаам барахсан,
 Ханна тийиэн тохтуугун?
 Тоҕо куруук эн миигин
 Арахпакка муннуугун?
 Санаам көнгүл тойоно
 Сорох кэмнэ сэмэлиир,
 Куорат, улуус киинигэр
 Олох олус диэн кэпсиир.
 Санаам иккис тойоно
 Эйэ-дэмнээх сүбэлиир.
 Алааскыттан, тыабыттан
 Ханна баран куотуонуй?
 Буруйдаабы була сатаан
 Мунганыма, өй, сүрэх,
 Алаас, хочо, алар тыа
 Барылара бу миэнэ.

1996 с., тохсунньу 15 к., Арбын.

САНААМ ДЫКТИ АБЫГАР

Сааһырдабым ахсын ахтан
 Оҕо сааспын өйдүүбүн.
 Оччобуна сырдаан-үөрэн
 Оҕо буолан ылабын.
 Санаам дыкти абыгар
 Көстөн кэлэр сайылык
 Сөрүүн, сииктээх балаһан
 Хаахыр гынар мас халһан.
 Киэһэ көмүс өнгүнэн
 Илин чаран дуйданар,
 Догдоон тыаны кэрийэн
 Кэбэ этэн чоргуйар.
 Сылаас ньээкэ күөх окко
 Сымыыт баттыр күөрэгэй,
 Көстүбэккэ кирийэн
 Им-дьим оргууй иһийэр.
 Түптэ, буруо унааран
 Салгын хоту тарһанар.
 Сылгы, ынах сытыахтаан
 Аа-дьуо оргууй сынньанар.
 Киэһэ үлэ кэнниттэн
 Оҕо-аймах мунньустар.
 Харах симсэн, иэс баайсан
 Күлэн-оонньоон айманар.
 Сыһыы, толоон үрдүнэн
 Урүг туман тэлгэнэр,
 Тула чуумпу үүт тураан
 Сайылыгым нуурайар.
 Ааһан биэрбэт ахтылһан
 Эппин-хааммын алдыатар.
 Күрсэр-харсар ытылһан
 Санаам сабын элбэтэр.
 Өтөх буолбут сайылык
 Тоҕо наһаа күндүнүй?

Тыыннаах курдук сайылык
Түүлбэр көстөн кэлэрий?

1995 с., ахсынньы 12 к., Арбын.

АХТЫБЫТ СҮРЭХПИН НУСХАТАН

Сөрүүн тыал баттахпын үрэйэн
Эйэргии көрүстэ сипсийэн,
Сибэкки иннибэр күөгэйэн
Эбэрдэ диир курдук нуобайан.
Сырдык күн сып-сылаас тыынынан
Сэрэнэн издэспин уураата.
Күөрэгэй эгэлгэ тылынан
Уруйдуу-айхаллы ыллаата.

Дьирим күөх манньыйа долгуйан
Тулабар барыта мичээрэр.
Ахтыбыт сүрөхпин нусхатан
Күөх унаар миигинниин кэпсэтэр.

1965 с., ама айын 20 к., Б.П.У.

САҢА ТЫЛЛАР НЬУРГУҤУН

Кириэстээх ньургуһуна

Саҥа тыллар ньургуһун
Сэгэй нарын уоһуттан
Сарсыардаангы күн уота
Сэрэммиттии убуруур.
Саһарбаҥа ньургуһун
Ордук тупсан кизэргэйэр.
Суһуохтарын чэбдик тыал
Тараабынан тараанар.

Түүнүн коммут сиик, таммах
Ыраас уутун ыймахтыыр.
Көрбүтүнэн күн тахсар
Кырдалыгар үнкүүлүүр.

Саҥа тыллар ньургуһун
Күөрэгэйи ыллатар.
Саҥа тыллар ньургуһун
Үрүйэни тыаһатар.
Саҥа тыллар ньургуһун
Харалдыгы таһаарар,
Саҥа тыллар ньургуһун
Таптал уотун уматар.
Нарын, намчы таһаатын
Хайгыы көрбөт буолуонуй?
Хорсун, чобоо бэйэтин
Туохха тэннээн холуонуй?

1997 с., тохсунньу 6 к., Арбын

ТЭТИН

Тэтин оргууй намылхайдык
Тохтообокко суугунуур,
Төлө туттан куотуох курдук
Сэбирдэбэ тэлимниир.
Таптал нарын, истин тылын
Сибигинээн этэр дуу?
Ахтар, күүтэр кэлэр кэми
Таабырыннаан кэпсиир дуу?
Кырдал, алаас, көнө сыһыы
Киэргэл маһа эн, тэтин,
Ыллыы турар эдэр кыһы
Санатабын өрүүтүн.
Тыала суохха туохтан тэптэн
Тобо куруук хамсыгын?

Намская ЦБС
РС(Я) Ф 46

Тугун сүтэн, тугун итээн
Тохтообокко тыаһыгын?

1984 с., алтынньы 23 к., Арбын

СЭБИРДЭХ

Хагдарыйбыт хатын мас
Кыһырбытты тыаһырын,
Хампа силик сэбирдэх,
Суһуктуйан ытырын
Арай, бүгүн анаардым,
Аймаһыйа мин көрдүм.

Сиргэ сытар сэбирдэх
Сиккиэр тыалтан сэгэнниир,
Өлөн түспүт сор суоллаах
Абатыттан өндөннүүр?
Төһөнөн кэлэн суугунуон,
Баҕардаҕа хат үүнүөн.

Хонук төһөнөн дьоллуурун
Көһүтүмэ, сэбирдэх.
Быстах эбит кэскилин,
Көстөр кэрэ дьүһүнүн,
Күүрэр-тыллар дьулуурун
Сыччах үс ый аналын.

1965 с., балаҕан ыйын 10 к., Б. П. У.

БЫЛЫТТАР

Былыттар, күн араас эгэлгэ былыттар
Киэн халлаан изинэн тайаангыт
Устанны, тыал хоту үрүллэн быһыттар
Дьолгутун бу мантан булангыт,

Сир үрдүн кэрийэн мэнээктии устабыт,
Ыар, нүһэр күлүгү кутабыт.

Хандалы хам туппут, хаатырга муннаабыт
Аччык, ыар олохтоох дьоннорго,
Эйиэхэ ымсыыран элбэхтик хайҕаабыт
Түбүктээх, эрэйдээх үйэбэ
Дьол кутан биэрээччи, баҕарда сатааччы
Эн буолтун көнүлгэ күүрдээччи.

Былыттар, көр-күүлэй олохтоох былыттар,
Ол үйэ ааспытын билэбиэт?
Олохпут аартыгын харгыстыыр быһыттар
Ааннарын аһабыт, истэбиэт?
Охсуһуу уотугар лынкыны хатабыт,
Олоххо дьолбутун булабыт.

1965 с., балаҕан ыйын 25 к., Б. П. У.

КҮӨРЭГЭЙ

Кыһыл көмүс өгүн ыһан
Илин халлаан сыдыаайда.
Үөрэ-дьүөрэ үөрэ туойан
Күөрэгэйим ылаата.

Санаан кэллим күндү дьибин,
Сайылыкпын, сыһыбын.
Алаас тыалын түөспэр тутан
Утах курдук иһэрбин.

Аҕам бүппэт уран тыллаах
Кэпсээннэрин истэрбин.
Оҕо дууһам нарын кыллаах
Иэйиэлэрин иитэрбин.

Кэри тыаҕа кэбэ көтөр
Кэлэбэйин хаалларан,
Кэрээбэккэ кэпсиир-этэр
Кэрэ сааһы хохуйан.

Күөрэгэйиэм, ыллыах көрдөөх
Оҕо сааспын уруйдаан
Кылыһахтаах, хомус тыллаах
Ырыалары нарылаан!

1993 с., тохсунньу 15 к., Арбын.

ТИЛЛИИ

Үчүгэйиэн, сырдык кырдал
Үрдүк, көнө саалыгар
Кэрэ кыыстыы, намын-намчы
Хахыйахчаан улааппыт.

Ханнык санаа хаайан-ыган
Хахыйахчаан барахсаны
Быһан-отон, бумурдан
Хайалара бааһырта?

Аһаабырбыт киһи курдук
Айалыырдыы ынчыктыыр?

Өлөн эрэр, хатан эрэр
Лабаатынан далбаатыыр.

Хахыйахчаан сору көрөн
Охтуохча охтубата,
Үлэх курдук ааһан иһэн
Үтүө киһи тохтоото.

Кини көрдө өр санныйан,
Эдэр сааһын санаата,
Айыы тыллаах алгыс этэн
Хахыйабы эмтээтэ.

Тахсар күнү уруйдаһа
Хахыйахчаан, үүн, улаат!
Ийэ сириг мүөтүн иһэн
Силигилээ, дьэ кытаат!

Хахыйахчаан күн-түүн сырдаан
Эмиэ тупсан киэркэйдэ.

Махтал тылын сибигинээн
Сэбирдэҕэ тыаһаата.

1965 с., ахсынньы 29 к., БПУ

СААС ДӨЙДУБАР

Саас буолан, айылҕам
Суугунуу тыаһаата,
Ыллыырга мин баһам
Дууһабын аймаата.

Күөрэгэй чыычаабым
Салгынна туйаарда,
Тойуктаах далбарым
Көрүлүү тайаарда.

Күөх куоһай сибэкким
Нарыннык нусхайда,
Хатыннаах алааһым
Чуумпуга наскыйда.

Күөллэрим уулара
Дьиримни хамсаата,
Эрэнэ долгуна
Эйэргии оонньоото.

Дойдубар кэрэтин
Сааскы күөх ситиитэ,
Ол онно эбиитин
Бар дьонум үөрүүтэ.

1961 с., алуунньу 20 к., Хатырык.

ТУОЙУОХ ИНИН ТЫЛ ТИЙБЭТ

Айыллыбыт Аан дойдум,
Итиллибит сир ийэм,
Сүрэх истин иэйиитин
Эһизэхэбэ аныыбын.

Ситэн-тупсан долгуйбут
Торбо күөхтээх кырдалым,
Оҕо сылдьан утуйбут
Умнуллубат биһигим.

Ойон-тэбэн кырайбыт
Көнө ньуурдаах кизн хонуум,
Олох суолун арийбыт
Охтон түспэт оноһуум.

Сиртэн-буортан тэбинэн
Сэгэлдьийэ хааман киирбит,
Хампа күөхтээх алааһым
Бүтүн дьылҕам, олоһум.

Ахтан-суохтаан көрсүһэр
Сырдык дьэнкэ ойуурум,
Аралдьыйбат тапталым,
Быстан хаалбат аргыһым.

Бултаан-алтаан көччүйбүт
Мэлдьи миигин угуйбут,
Сырдык уулаах күөллэрим
Арахсыспат аналым.

Төрүт буорум, бар дьонум,
Кэмнэммэтэх мин дьолум,
Туойуох иһин тыл тийибэт,
Саныыр санаам ситтэрбэт.

1995 с., ахсынньы 19 к., Арбын

САҔАРБЫТ СЭБИРДЭХ СҮҮМЭБЭ

Бу хатын барахсан соһуччу
Улахан санааҕа ылларбыт,
Ала чуо биир сүүмэх "баттаҕа"
Дьиктитик даҕаны саһарбыт.

Кинини аһына көрөбүн
Туох эрэ аймыр дии дууһабын,
Күнүс-түүн эрэйэ элбээбит
Эбэбин элбэхтик саныыбын.

Саныыбын араастаан, арааран
Олоххо туох баарын аттаран,
Үөрүү да, эрэй да биир кэлим
Арахпат аргыспыт буоларын.

Хатыны тулалы күөх чэчир
Чэлгийэр, долгуйар, тырымныыр,
Арай бу барахсан кэхтииттэн
Курустук мунчаара санныйар.

Сааһырбыт хатынна бэйэбин
Ханыылы санаатым дуу, тугуй?
Саас ылан, санааҕа баттатан
Ис кутум айманар дуу, тугуй?

Айылҕам анала буоллаҕа
Биир өлөр, биир үөскүүр ыйааҕа,
Ол ону быһааран эттэҕэ
Саһарбыт сэбирдэх сүүмэбэ.

2009 с., балаһан ыйы 5 к., Арбын

БАР ДЬОММОР

АРБЫН МИИГИН УГУЙАР

Алдан, Лена кууһан ааһар
Сылаас хооньун иһигэр,
Сылын аайы сотор-сууйар
Өнөр буордаах сиригэр,
Ыраах көстөр сулус буолан
Арбын миигин угуйар.
Күндү түүлээх күннээн саһар
Кэрии хара тыатыгар,
Үгүс балык үөрдээн мустар
Хомотугар, күөлүгэр,
Булчут хааммар кутаа оттон
Арбын миигин угуйар.
Үлэ, үөрэх дьарык буолбут
Үтүө-мааны дьоннорбор,
Ырыа-тойук аргыстаспыт
Көрдөөх-көхтөөх ыччаппар
Сылаас, сырдык төлөн буолан
Арбын миигин угуйар.

АРБЫНЫМ ДОЙДУТА

Энсиллэр Элиэнэм
Илинни энэрэ,
Бурууктаах Алданым
Буор энэр кытыыта.

Хос ырыата.
Айылдам мааныта
Өн-быйан уйата,
Дьон-сэргэ уйгута
Арбыным дойдута.

Күөрэгэй көччүйэр
Бүөм, бүтэй хонуулаах,
Кэбэ кыыл чоргуйар
Кэрии тыа тулалаах

Хос ырыата.

Көтөрө көрүлүүр
Киэн дэлэй күөллэрдээх
Ньургуһун дьөрбөлүүр
Күн ооньуур кырдаллаах

Хос ырыата.

Үлэнэн уһуктар
Үтүөкэн дьоннордоох,
Таптал, дьол кыттыһар
Ымыылаах олохтоох

Хос ырыата.

1994 с., ахсынньы 7 к., Арбын

АРБЫММАР, БАР ДЬОММОР

Арбыммар, бар дьоммор
Аан тылбын аһабын,
Төрөөбүт дойдубар
Эвэрдэ ытабын.

Уустуктаан-ураннаан
Мин сатаан туойбаппын,
Ымпыктаан-чымпыктаан
Этэри билбэппин.

Ол эрэн, сорунан
Холонон көрдөбүм,
Баҕар, мин манан

Бар дьоммун үөрдүбүм.
Ыллыырбар сылтах баар
Ыччата үчүгэй,
Толору туойуохпун
Хата, тыл кэрэгэй.

Кэпсиирбэр кэскил баар -
Бөһүөлэк киэркэйэр,
Этэрбэр тирэх баар -
Киэн тутуу тэнийэр.

Көр тула биир сандал
Барыта сана дыя,
Аҕыйах хонук, дьыл
Улахан кыайыы диэ.

Бу манна күлүмнүүр
Таас лаампа үтүөтэ,
Күнүстүү сандаарар
Үргүлдү кэриэтэ.

Сырсыһар, куотуһар
Күүрээннээх хардыылаах,
Быйаны уһансар
Киэн маяк дьоннордоох.

Ыал ахсын кириэбин -
Үтүөбэ - далбарга,

Астына чэйдиебин

Итиигэ, сылааска.

Кэпсэтэн иһиэбин -
Сууланыан сонунна,
Эн манна саныабын
Хаалыаххын Арбынна.

1968 с., сэттинньи 13 к., Фрунзе.

ДЬОҢУН МААНЫ АРБЫНЫМ

Сайын манна Арбынна
Ситэр-тупсар айылба,
Сибэккилээх хонууга
Хойдор, мустар лыах үөрэ.
Үчүгэйиэн үүт тураан
Үрүн туман түһэрэ,
Итии салгын ил гынан
Эйэбэстик кууһара.

Түүнэ түүнтээн туспалаах
Күнэ күнтэн дыктилээх,
Тыала кытта атыннаах -
Чэбдик ыраас салгыннаах.
Алдан, Лена өрүстээх,
Талбыт курдук күөллэрдээх,
Тэнкэ хара тыалардаах
Өлгөм, дэлэй сир астаах.

Дьылба хаантан ыһаахтаах,
Төрүт сиртэн төлкөлөөх
Дьолум, соргум, тапталым -
Дьоһун мааны Арбыным.

2004 с., тохсунньу 30 к., Арбын.

АЛДАН

Талаба тыалыар
Оо, Алдан барахсан,
Эйиэхэ анааммын
Мин ырыа ыллыбын
 Сүрэхпин манньытар
 Күн Алдан.
Тизтэйэн-саарайан
Бу ханна ыксыыгын?
Түргэтээн-бытааран
Эн ханна устабын?
 Дьигискэн сүүрүктээх
 Эн, Алдан.
Долгуна хараарар,
Кумаба күдээрэр,
Тыа баһа куугунуур,
Сэбирдэх суугунуур.
 Тэбэнэт тыаллардаах
 Киэн Алдан.
Бизэрэккэр бигэнэн,
Сүүрүккэр уйдаран
Үйэттэн үйэбэ
Алгыс, дьол аргыстаах
 Уста тур, ис киирбэх
 Нүөл Алдан!

1995 с., сэттиньи 20 к., Арбын.

СИМИКТИК ДА БУОЛЛАР

Оо олох, охсуулардаах эбиккин
Ону эн анаарангын билбэккин.
Урут буолбут түгэн кэмин санаан
Кэбис үүрүмэ, сүрэхпин кыыллаан.

Оннообор хатан эрэр мас сырдаан
Саас тупсан силигилии киэркэйэр.
Онтон мин сана тыллар эдэр саастаах
Хаардаах да кэмнэ тыллан суугунуом.

Симиктик да буоллар дууһам араас
Иэйиилэрин эйиэхэ аныам.
Дьонум-сэргэм ахтар, истинг сылаас
Тылын истиим, оо үөрүөм, киэн туттуом.

1965 с., алтынны 26 к. БПУ.

СААҤЫРАН ДА БАРАН

Айарбын-тутарбын
Тумнубут кэмнэрбин,
Аспыты ахтаммын
Абара саныбын
 Сааһыран бараммын
 Сагалыы сатыыбын,
 Уол оҕо буоламмын
 Кылыһа оонньуубун.

Өскөтүн сүрэххэ
Өспөтөх өң тыллар
Кэнчээри анньаннар
Көбөрөн кэллэллэр.

Ньургунун сибэкки
Кыһын да ортото,
Нуоҕайа нусхайан
Сэмэйдик тылыннар.

Сүрэхпэр-дууһабар
Айылдам суугуна
Тохтолу биэрбэккэ
Кулгаахпар сипсийдэр.

Сааһыран да баран
Кылыһа оонньоохха,
Олоҕу-үлэни
Хоһуйан көрүүххэ.

1984 с., алтынньы 20 к., Арбын.

ДУОҔУЙАР ЭБИТТЭР

Күөх ойуур суугунун,
Алыптаах куугунун
Күргүөмнээх үлэбэ
Ханыылыы санаатым.

Сэбирдэх сиккиэрин,
Сөрүүн тыал сипсиэрин
Уйаҕас ырыаҕа
Дуоһуйа холоотум.

Үрүйэ суһумун,
Көмүстээх күлүмүн
Эйэбэс мичээргэ
Эйэргии тэннээтим.

Күөрэгэй ырыатын,
Кэбэ кыыл тойугун
Быйаннаах буолаҕа
Биһирии холбоотум.

Сибэкки кэрэтин
Урууга уураһар

Уоллаах кыыс дии санаан
Ураннык таптаатым.

Бар дьонум сириэнэн,
Ийэ сир дьонунан
Толору дьоллонон
Дуоһуйар эбиттэр.

1985 с., тохсунньу 10 к.

СҮРЭБИМ БАҔАРДА

Сиик-таммах сиигиттэн силиһин тардынан
Тон буору тобулан ньургунун табыста.
Тыал намыын сипсийэр сэхэнин сэнээрэн
Төбөтүн куоҕатан долгуйа хамсаата.

Күөрэгэй далбарай кыракый бэйэтэ
Кылыһах кыттыспыт ырыатын ыллаата.
Уутуттан уһуктар айылдам кэрэтэ
Этиэхтэн эриэктэс өнүнэн киэркэйдэ.

Сүрэбим баҕарда бу кэрэ нуһаран
Кэхтэри билбэккэ көбөрө туруобун.
Сир үрдүн бар дьоно сырдык күн утаҕын
Эйэ, дьол туһугар уруйдуу туойуобун!

1984 с., ахсынньы 26 к., Арбын

ЫЛЛЫЫ ТУРАР ОҢО

Ыллыы турар оҥо
Олохпут ымыыта,
Араскы анньыһар
Кэскилбит туоһута.

Дьоллоохтук чугдаардын
Ыраас чуор куолаһа,
Ыраахха дуорайдын
Ылбаҕай ырыата.

Күн көрдүн, ый тыктын
Оҕону уруйдаан,
Ил-эйэ тэнийдин
Оҕону харыстаан.

1984 с., сэттинньи 25 к., Арбын.

ОСКУОЛАБАР

Кыракый сааспыттан бүөбөйдээн,
Оскуолам, эн миигин иппитин,
Ол иһин бу тылбын сааһылаан
Эйиэхэ махталбын аныыбын.

Киэн аанҥын тэлэччи аһанҥын
Күндэлэс кылааскар киллээртин,
Биир ньыгыл кэккэбэр түмэннин
Билиигэ-сырдыкка сирдиирин.

Ахтабын эйиигин, оскуолам,
Оторой-моторой сылларбын.

Ааспыттар ол кэрэ кэмнэрим,
Куоппуттар көмүстээх күннэрим.

Оскуолам, кырдьары билбэккэ
Сыл аайы эдэргэр түстэбин.
Элбэх сыл билии киэн аартыгар
Ыччаккын атааран ыттабын.

1985 с., тохсунньу 7 к., Арбын.
1961 с., муус устар 3 к., Хатырык

БЫҢАН ТӨРДҮН СОМСОБУТ

Саха дьонун үгэһэ
Ыһыах кэлэн ааһыта,
Маһым-отум силиһэ
Сиргэ ситэн кииритэ.

Турар-турбат барыта
Ходуһаҕа-хонууга
Кыраабыллаах, хотуурдаах
Ханыылаһан киирдибит.

Хоһуун дьоннор мустабыт,
Алаас, сыһы күүх отун
Үөрэ-көтө охсобут,
Быйан төрдүн сомсобут.

Тэлиилэрбит - өлгөм үүт,
Субууларбыт - сөн сүөгэй,
Кэбиһиитбит - хаһаас арыы,
Күрүүлэрбит - манхааһай.

1961 с., от ыйы 26 к., Арбын
1985 с., тохсунньу 8 к., Арбын

ҮЧҮГЭЙИЭН, ҮРҮН ТҮҮН

Үчүгэйиэн, үрүн түүн,
Үрдүк мэнэ күөх халлаан,
Сэбирдэбэ суугунуур
Хатын мастаах киэн ойуур.
Түптэ, буруо унааран
Түүннү туман уһунна.
Сыһы, толоон үүт туман
Туналыгар сууланна.
Атан турбут ньургуһун
Сэбирдэбин кумунар.
Арай тыаны кэрийэн
Кэбэ этэн чоргуйар.
Сүтэ-сүтэ симиктик
Көстөн кэлэр сулустар,
Сиргэ таптал кистэлин
Кэпсиир-этэр курдуктар.
Үчүгэйиэн, үрүн түүн.
Көрүүй, үөһэ ый устар.
Оргуһуохтаах эдэр кыыс
Эбэрдэтин ол ыытар.
Дьолу түстүүр үтөө түүн,
Дьону холбуур көмүс түүн,
Таптал курдук намыын түүн
Үчүгэйиэн! Үрүн түүн!

1996 с., тохсуньу 8 к., Арбын.

АХТЫЛБАН

Киэһэ хоскор олорон
Кими күүтэр буолабын?
Биитэр туоххун сүтэрэн
Саһабыттан матабын?
Манна күүстээх үлэбэ
Дьолгун булан ылбатыан?
Мэник, кылгас санааба
Абылатан санньыйдыан?
Биллим кими күүтэргин,
Сэмээр үөһэ тыынардын.
Онно буйун билигин
Ахтар эмиэ эйиигин.
Сонгуйума, кэрэ кыыс,
Суолу өрүү кэтээмэ.
Атын дойду салгына
Албын буолуо диэхтээмэ.
Көһүт-көһүт кинини
Үөрэн-көтөн кэлэрин.
Сүрэх истин иэйиитин
Эйиэхэбэ аныырын.

1965 с., муус устар 17 к. БПУ.

ЭРЭНЭБИН

Ханнык бабар көлүөнэ
Харысхаллаах буолуохтаах.
Аһан иһэр олох да
Ытыктаныах кэриннээх.
Аба саастаах көлүөнэм
Сыыспыт-таппыт күннэрэ,
Манна эмиэ аһам, ийэм
Мөссүүннэрин көстүүтэ.

Ону салгыыр көлүөнэ
Сырдык өйдөөх буолуохтаах,
Куһаҕаны туора тутан
Сарсыннынан сайдыахтаах.
Эрэнэбин оннук олох
Эрдэ, хойут кэлиэбин
Оҕом, сиэним ол олох
Туоһутунан буолуоҕун.

2004 с., муус устар 15 к., Арбын.

САЙЫЛЫККА САНАА

*Өйдүөххэйиң эрэ оҕо сааспыт ааспыт,
Араҕас сайылыгың, биһигэ үөскээбит
үөлээннээхтэrim
Автор*

Ахтылҕан күүһүгэр, алыбар ылларан
Сайылык, эйиэхэ мин кэллим.
Уот оттон, чэй өрөн, олус диэн дуоһуйан
Көбөрбүт кырыскара олордум.
Үчүгэй да этэ, кыстыктан арахсан
Сайылык, эйиэхэ кэлэрбит.
Кизргэммит кыыс курдук хатыннаах чараның
Кэрэтин биһири көрөрбүт.
Тулабыт сибэкки, күөх сирэм чэлгийэн
Күөх куһаат курунан кууһара.
Кыракый көлүйэ эрэхэ долгуна
Истинник эйэргии көрсөрө.
Бу манан балаҕан хотоннуун тураара,
Ол онно титиикпит көстөрө.
Тиит ойуур сыһылыын алтыһар быһыгар
Дьэргэлгэн дьиримнии оонньуура.

Күөх хонуу, күөх сирэм, күөрэгэй ырыата
Сүрэхпин олус да үөрдэрэ.
Тулабыт барыта туруйа хаһыта
Туһунан музыка буолара.

Хонууну мунунан хороҕор муостааҕа
Хотоҕос кэриэтэ хаамсара.
Дуул оҕус айаана, кулунчук кистиирэ -
Барыта айылҕам бэлэҕэ.

Субай кус чуоҕуһан, толоонно мунньустан
Күннэри-түүннэри көтөрө.
Ол онно тиргэлээн, ардыгар син ылан
Үөрүүбүт-көтүүбүт үксүүрэ.

Үүт уураар омуһах ардыгар «аһатан»
Оҕолор мөбүллэр буоларбыт.
Буруйбут-сэмэбит барыта мунньулан
Булгуччу муннукка «мустарбыт».

Эбээлэр, ийэлэр сэмэйдик сэмэлээн
Буруйбут барыта сотулар
Муннуга бэрдэрбит моҕотой буолбуппут
Сотору кэминэн умнулар.

Сайылык оҕото түбүгэ син элбэх
Туһата, көмөтө да баһаам.
Түптэни оноруу, хонукка уу баһы
Хайаан да биһиэхэ тиксэрэ.

Хонук мас булуута, ньирэйи да тутуу
Бу эмиз биһиэнэ буолара.
Ардыгар улдьааран, дьэдьэннээн, сугуннаан
Көбүччү мөбүллүү да баара.

Алтан от анһыбыт кырдалын түөһүгэр
Кылыһа, быыратта оонньуурбут,
Кулунчук-кутурук хонууга сытаммыт
Олонхо номоҕун истэрбит.

Оччоҕо уолаттар бухатыыр буоламмыт
Омуннаах соҕустук хаамсарбыт.
Кыргыттар Айыы-Куо кэриэтэ сананан
Күөгэһэн-нусхаһан аһаргыт.

Обо саас багата, омуна-төлөнө,
Сайылык, эийэхэ хаалбыттар.
Сааһырбыт да иһин, күн ыраас санаалар
Сүрэхтэн сотуллаан сүппэттэр.

Хас өтөх, сайылык туоһута буоланнар
Сэргэлэр сэхэргии тураллар.
Сайылы кэлбэтэх көлүөнэ дьонуттан
Хоргутар, хомойор курдуктар.

Сайылык барахсан, санааргыы хаалыма,
Кэнэбэс ыччатын кэлиэбэ.
Хоробор муостаабын хонуугар хаамсыба
Үөр сылгын дьырылы кистиэбэ.

2002 с., кулун тутар 16 к. Арбын.

ЫЛЛААН — ТУОЙАН КИИРДИЛЭР

С.Даниловтыы

Айыы кэрэ симэхтэрэ
Аҕас балыс кыргытара
Хомус нарын тылын курдук,
Сага үүнэр чэчир курдук,
Лена набыл уутун курдук,
Алдан дохсун баалын курдук
Өрө күүрэн наскылдытан
Ыллаан-туойан киирдилэр.

Үңкүү-битии тэптилэр
Манан мааны хатыннарбыт,
Тэлибирэс тэтиннэрбит,
Дыргыл сыттаах мутукчабыт,
Хойуу линкир харыйабыт,
Сэндэнэрэн көстөр бэс ойуур
Кэккэлэһэн сиэттистилэр,
Дьизэрэнкэйдээн тэйдилэр.

Куба кыылбыт хонкунаата,
Күөрэгэйбит өрө дайда,
Кэбэ кыылбыт кэлэн эттэ,
Ньургунһуммут нуоҕайда.
Сайылыкпыт, киэн дуолбут
Сылаас тына илгийдэ.
Айгыр-силик айылҕабыт
Эһигинниин ылласта.

1984 с., сэттинньи 24 к., Арбын.

УОЛАТТАР

Күннээх халлаан күөнүн аннын
Күлүмүрдэс сырдыгын
Күүстээх санаа көнүл атын
Көнтөһүнтэн тутангыт
Самнан биэрбэт саргы талаан
Батастарын уунангыт
Кылыс буолан, кылаан тутан
Кылбаһнаһын, уолаттар!

Киһи үстэ өлөн тиллэр
Үһүээнин кэпсииллэр.
Уолу күүтэр олох суолун
Мэхэйдэрдээх дэхэллэр.
Күүстээх санаа олох уустук
Товойдорун аһарыа,
Эдэр сааспыт сыыспыт-таппыт
Албастарын быһаартыа.

Санаа түһэн, сүрэх кэхтэн
Ыарахантан толлуман.
Эрдэ кырдыан, уостан-сүтэн
Хагдарыйан хаалыман.

Мэлдѳи эдэр, мэлдѳи сэргэх
Күүстээх санаа кыттыстын.
Үгүс сылга түспүт хаарбыт
Кыраһатын күрдьэн истин.

1965 с., муус устар 2 к., БПУ.

СЭГЭЭР УОЛУ ХАЙБАҔАБЫН

Алгыс тыла ананнын

Үчүгэйи үчүгэй,
Куһаҕаны куһаҕан,
Көстөн турар кырдыгы
Кубулдьутан барбакка
Көнөтүнэн санарар
Хоһуун хорсун санаалаах
Уолаттарбын хайгыыбын
Ырыа гынан ыллыыбын.
Сырдык олох хотойдорун,
Толуу модун уолаттарын
Үгүс эрэй тоҕойдорун
Туораан ааһар сырыыларын
Туойар-ыллыыр санааланным,
Тылбын холбоон кыһалынным.

Тахсар күнүм арылынан
Сарданарар сыдыайынан,
Өркөн өйбүт сырдыгынан,
Сүрэх этэр кырдыгынан
Олоххутун оностун,
Онон дьоллоох олорун!
Алгыс тыла ананнын
Айар кыаххыт улааттын!

1965 с., кулун тутар 25 к., БПУ.

УЧУУТАЛБАР

Клавдия Петровна Яковлевага

Учуутал - эйэҕэс эдьийим,
Тут эрэ эҕэрдэм тылларын.
Ыраахтан эйиэхэ анаммыт
Хоһоонум кынаттаах тылларын.

Ыллыктан кизн аартык төрдүгэр
Киллэрэн, атаара хаалбытын.
“Уолчаанам, эдэркээн дууһаҕар
Кутаа уот умайдын,” - диэбитин.

Сааскы кэм кэрэтин инэрэн,
Эн миэхэ мэлдьитин күндүгүн.
Аҕабын, ийэбин санатан,
Сүрэхтэн сүппэтэх эбиккин.

1965 с., муус устар 15 к., БПУ.

БАҔЫЫБА

*Ого эрдэхпиттэн эдьий туттубут, убаастыыр,
ытыктыыр киһибэр Г.Я. Филипповага.
1986 сыллаах кэпсэтииттэн*

Былыргы быраман дьыллары
Сэхэргии, сэлэхэ олорон
Эн истин, эйэҕэс тылгыттан
Сүрдээгин соһуйдум, долгуйдум.
Ыраахтан эйиигин кытары
Санаабар кэпсэтэ олордум.
Ол иһин махталбын кытары
Хардатын бу хоһоон суруйдум.
«Дьэ Дьууруй, быраатым, эйиэхэ
Хоһооннор улахан баһыыба.

Хооонгун хаһыаттан ааһарбар
 Сааһырбыт киһизэхэ - бу миэхэ,
 Төрүт буор тардыыта, алыба,
 Айылҕам симэбэ, мандара,
 Бар-дьонум үлэтэ-хамнаһа,
 Былыргы, аныгы олоҕо,
 Оҕо саас омуна-төлөнө,
 Ыччат дьон ырыата-тойуга
 Харахпар бу көстөн кэлэллэр,
 Кулгаахпар иһиллэр курдуктар.

Олох ыар буурҕата мискийбит,
 Үлэттэн илиитэ чэрдийбит
 Кырдыаҕас муударай дьоммунуун
 Кэпсэтэн кэлбиттии саныыбын.

Оччоҕо дууһалыын долгуйа
 Төрөөбүт дойдунан дуоһуйа
 Сороҕор мунчаара, санныйа,
 Ардыгар лыах сырсан көччүйэ
 Ааспыты аттаран өйдүүбүн,
 Ахтылҕан иэйиинэн туолабын», -
 Диэн эппит эн кэрэ тылларын
 Бу миэхэ улахан бэлэбин.

Дууһаттан тахсыбыт иэйиилээх,
 Сүрэхтэн, тымыртан хабыылаах
 Хоооннорум - кылаан тыаларым,
 Хоооннорум - киэн сыһыларым,
 Хоооннорум - күн санааларым,
 Хоооннорум - нарын кыргыттарым,
 Хоооннорум - дохсун уолаттарым,
 Хоооннорум - кыракый сиэннэrim,
 Хоооннорум - сырдык ыраларым,
 Хоооннорум - аргыстарым.
 Олох дьикти көстүүлэрин
 Дьонно тиэрдэр сонуннарын
 Үөрэ-көтө иһиттим,
 Онтон ордук дьоллоннум.

Хайҕал диэни билбэтэх
 Хангыл бэйэм долгуйдум.
 Аҕам киһи махталын
 Алгыс курдук ылынным.
 Кэпсээн - сэхэн ийэтэ,
 Эдьиий Галя эбэрдэ.
 Бырааккыттан Дьууруйтан
 Эбэрдэтин тут эрэ.

1996 с., тохсунньу 9 к. Арбын.

КЭРЭ КИҢИ ЛЭГИЭНТЭЙ

*Үлэттэн илиитин араарбатах биэр дойдулаахпар
 Слепцов Иннокентий Иннокентьевичка*

Былыр Арбын бэрт бүрэ
 Бөһүөлөгин иһигэр
 Ийэ нарын биһигэр,
 Истин сүрэх суоһугар
 Үлэ-хамнас үөһүгэр
 Үйэн үтүө күннэрэ
 Күһүн ааһар, саас кэлэр
 Көтөр кэмин кэриэтэ,
 Тийиэн кэллэ бүгүн эн
 Үөрэр-көтөр алта уон
 Чүөмчүлэрэ буолбут күн
 Алгыстардаах киһэтэ,
 Көстөн ааһар хараххар
 Оҕо сааһын оонньуута,
 Сэрии хааннаах кутаата,
 Колхоз чуумпу күннэрэ.
 Сайдар-тупсар бөһүөлөк
 Сана сырдык дьиэлэрэ,
 Техника дуораана,
 Олох үрдүк анала.

“Үлэ - үөрүү, үлэ - дьол”
Үрдүк күүрүү үүнэр суол
Туоһутунан куруук буол,
Кэрэ киһи Лэгиэнтэй.

1984 с., ахсынньы 16 к., Арбын.

ОҕО СААСПЫН АХТАММЫН

Аллаах аппын миинэммин
Сайылыкпар мин кэллим.
Оҕо сааспын ахтаммын
Мэниктиэхпин баҕардым.
 Көрүлээбит-көччүйбүт,
 Ойон-тэбэн кыырайбыт.
 Көнө хонуум угуйда,
 Туоһун ууран тоһуйда.
Сааһырбыппын төрүт умнан
Кырдал устун кылайдым.
Сүһүөх кыайан уйбакка
Сүдьүс гынаат оһуннум.
 Кыһыкатын эбитин
 Туостан-туоска тийбэтим.
 Эһиил эхчи эргиллиэм
 Эн-мин дэһэн эрийсиэм.

2008 с., от ыйын 30 к., Арбын.

БАР ДЬОММУТ ЭТЭННЭ БУОЛЛУННАР

Ыанньыйбыт, ыстыыйбыт былыты үрэйэн
Арбааттан, хотуттан тыал үрдэ.
Өс киирбэх сөпсөһөн тыал хоту үрүллэн
Халҕаһа былыппыт уһунна.
 Уһунна күннүктээн унньуктаах уһуннук
 Кыратык да буоллар сыбаллан.
 Кэтэспит киһиэхэ оо эчи бытаанын,
 Быданан бүтүөхчэ бүппэтин.
Дьэ кэмниэ кэнэҕэс ыһыллан, тарбанан,
Сырдык күн мичээрдии көрүстэ.
Тулабыт барыта сэргэхтик уһуктан
Көрүнэн-нарынан тубуста.
 Куһаҕан даҕаны саппахтаах ыар күннэр
 Ис куккун, санаабын аймыллар.
 Хаһан да ыраас күн былыкка саспакка
 Сырдата турдун дуу сүппэккэ.
Киһиэхэ даҕаны олохпут араастаан
Ыанньыйан, ыстыыйан ылаллар.
Оннук кэм куһаҕан дьайыытын үтэйэн
Бар дьоммут этэннэ буоллуннар.

2009 с., балаһан ыйын 9 к., Арбын.

ОЛ САХХА ДАҒАНЫ

Бу көстөр киэн халлаан сиксигин кэрийэ
Санаабар уйдаран үөһэнэн дайыахпын.
Дьол-соргу көрдөһөн кырыһа көтүөхпүн
Кыната суох буолан эрэи көрөбүн.
 Дьылҕа хаан аналын, ыйаабын толорон
 Чуумпутук, холкутук буор куппар тийиэҕим.
 Тийиэхпэр диэритин бу орто дойдубун
 Ол сахха даҕаны сайыһа барыаҕым.

Ырайга да тийэн олорбут олохпун
Омнуолуу саныхпын отой диэн билбэппин.
Билбэтэх эйгэбэр бэрт буола сатааммын
Дойдубун туох диэммин түһэрэн кэпсиэмий?

2009 с. алтынньы 12 к., Арбыш.

ИЙЭ КУТУМ - ИЙЭ ТЫЛЫМ

Аан Ийэ дойдубуттан аттанар да күммэр,
Ийэ да куппуттан араһар түгэммэр
Сааһыран, саалыран буор куппар тийэрбэр
Биэбэйдээн, харыстаан атаһар туруорбут
Төрүт буор, сүдү буор тирэхпин буларбар
Үс кутум кыттыһан мин киһи буоларбар
Алгыстаах, арчылаах, алыптаах айылҕам
Имэннээх иэйиилээх Ийэ тыл барахсан
Иринньэх бэйэбин аҕалы арчылаан,
Чункуйар, санааргыыр күлүктээх күннэрбэр,
Өй-санаа өһүллэр саппахтаах кэмигэр
Хонноххут иһигэр хорботон, хоннорон,
Быттыккыт быһыһыгар кыбытан, саһыран,
Өрөйөр-чөрөйөр үөрүүлээх күннэрбэр
Таһсар күн сүһүмун күлүмнүү күндээрдэн,
Кынаттаах атынан кый ыраах көтүтэн
Күүспэр-күүс угабыт, кыаһпар кыах эбэбит.
Эппиттэн-хааммыттан энсиллэн этиллэр
Төрөөбүт дойдубун хоһуйар тойукпар
Илгэ тыл, истин тыл сүрэхпин манньытар,
Алгыс тыл, арчы тыл тымырбар кутулар.

2009 с. олунньу ый, Нам сэл.

КЭЛЭР КЭМ КЭСКИЛИН КҮӨНҮГЭР КҮЛҮМНЭЭН!

Айыһыт хотунтан алгыһын ыламмын
Бу орто дойдуга уол оҕо төрөөммүн,
Эһээхэй аргыстаах күн сириҥ көрөммүн,
Ийэ кут имэннээх иэйиитин ыламмын
Сахалы сайаҕас тылынан санаран
Төлкөлөөх түөрэхпин бу сиргэ түһэрэн
Алгыстаах, ымыылаах тылларбын сааһылаан
Үс кутум кыттыспыт, үтүөбэ уһуйбут
Ийэ тыл, төрүт тыл биһигэр бигэммит,
Төрүт буор, сүдү буор тапталаҥ иһэрбит
Айылҕам алыптаах дорбоонун дүһүйбүт,
Көмүлүөк суоһугар сыраллан үөскээбит,
Кылыһах кыттыспыт хомуһун тыаһаппыт,
Күөрэгэй көччүйэр ырыатын истибит,
Сааскы кэм сыламын уруйдуу көрсүбүт,
Уран тыл ураты кылларын таарыйбыт,
Ийэ тыл көстүбэт күлүүһүн көрдөөбүт,
Төрөөбүт төрүт буор кэрэтин хоһуйбут,
Ол онон дьоллонон толору дуоһуйбут,
Эдэркээн саастарбын эйиэхэ анаабыт,
Кырдьар кэм, кэхтэр кэм күннэриҥ соннообут,
Үөскүүр кэм, ууһуур кэм аналын тосхойбут
Дьылҕабар махтанан, хоолдуктуун хонкуйан
Төрөөбүт үөскээбит төлкөлөөх Сир Ийэм
Алгыстаах, арчылаах күн ийэ тылларым,
Үйэлэр быыстарын аһара түһэннит
Дорбоонноох тойуктаах ыраахха айаннаан!
Кэлэр кэм кэскилин күөөгүгэр күлүмнээн!

2009 с., олунньу, Нам сэл.

ОО, ТҮҮН

Оо, түүн-түүн барахсан
Ыган тийэн кэллэххинэ
Ыгыл-тыгыл тыыннарар
Таарымталаах эбиккин.

Оо, түүн-түүн барахсан
Сүрэхтэри көбүтэр,
Сүһүөхтэри ууларар
Алыптардаах эбиккин.

Оо түүн-түүн барахсан
Таптал уотун уматар,
Эти-хааны кытырар
Кыыбағалаах эбиккин.

Оо түүн-түүн барахсан
Хардатыгар нарын кыыс
Хоһуун-хоодуот уол оҕо
Бэлэхтэрдээх эбиккин.

1997 с., тохсуньу 25 к., Арбын.

ХОМУС

Сыйыы ыстаал тимиртэн
Лынкыначчы кутуллан,
Уран тарбах суоһуттан
Уһаарыллан-чочуллан
Истин иэйии аргыһа
Сахам нарын хомуһа,
Дьиэрэнкэйдээн дэгэний,
Оһуокайдаан дьулһуһуй.
Таптал тылын хоһуйсан
Сүрэх аайы сылаанньый,

Өрөгөйү туойсуһан
Үйэлэргэ дьүрүһүй.

1984 с., сэттиньи 27 к., Арбын.

КИНИ КИМИ ДЬОЛЛУОҔАЙ?

Сайылыгы санатар,
Сахам кыһа, кэрэбин
Күлэн-үөрэн тырымнаан
Күнтэн кэлбит курдуккун.
Саламаатың, суоратың
Санаа хоту табыллар.
Үүттээх чэйинг, сэһэниң
Алаас киэниң санатар.

Хара-хара харабың
Мичээринэн сырдыктар,
Харсан ылар хаастарың
Ис кэрэбин кэпсииллэр.
Сибэккиттэн да ордук
Сэмэй, нарын киһини
Ханнык уолан талыаҕай?
Кини кими дьоллуоҕай?

2009 с., балаһан ыйы 5 к., Арбын.

КИҢИЭХЭ ТУОХ НААДА

Киһиэхэ туох наада —
Ыарахан ыйытык.
Барыта наада диэн
Этиэхпит түргэнник.
Баай талым олоххо
Ким бары талаһар,

Утуйа да сытан
Түүлүгэр маньыйар.
Ол оннук олову
Олорор туһугар
Чөл куттаах буолуохха,
Чэбдиктик сылдыахха.

Ийэ кут иһирэх
Иэйиитин ыспакка,
Өбүгэ утумун
Үтүөтүн быспакка,
Туох буолуой дии санаан
Ытынан кээспэккэ,
Олор дуу, добоччуок,
Ойуччу турбакка.

ОЛОЖУМ ААНЬАЛЛАРА

ЭБЭЭ, ЭБЭМ БАРАХСАН

*Умнуллубат ого сааһым үтүө доҕоругар, эбэбэр
Потапова-Рехлясова Т.Е-га*

Бэрдикэлээх халдыаба
Кыра томтор үөскээбит,
Таптыыр киһим унуоба
Им-дьым манна иһийбит.
Эбээ, эбэм барахсан
Эн-мин дэһэн сылдыарбыт,
Сэһэн-кэпсээн: быһыгар
Күнү бииргэ барыырбыт.
Тохтор оргууй кыырпах хаар
Халын хара былыттан,
Манна санныар, нүһэр, ыар
Куппун-сүрбүн баттатан.
Кэһии күүтэр оҕолуу
Эбээ, наһаа ахтабын,
Дьылба хаантан оноһуу
Кытаанабын өйдүүбүн.
Оҕо сааһым аргыһа,
Кутум-сүрүм арчыта

Эбэм хаалла сайыһа
Бэрдьикэлээх халдыаба.

1965 с., олунньу 27 к., БПУ

ЭБЭМ КӨРСӨР СААСКЫНЫ

Эбээ, наһаа ахтаммын
Тийэн кэллим эмиэ мин,
Сааһырдарбын даһаны
Ачаалыахпын баһардым.

Сытар буорун үрдүгэр
Үүммүт дыкти ньургунун.
Турдун, үүннүн, тубустун
Манньк кэрэ ньругунун.

Кини тула - элбэх сиэн
Ньургуннар үүммүттэр,
Бөлөх-бөлөх мунньустан
Күлэр-үөрэр курдуктар.

Кинилэри кэрэхсээн
Лонкунаата ыгырыа
Күнү быһа тэлимнээн
Көттө кэрэ лыах үөрэ.

Маннай кэлбит күөрэгэй
Үөрэ-көтө дьурулуур,
Салгыбакка күөрэгэй
Эбэрдэлиир-уруйдуур.

Тулан сырдыы ньургуйан
Тупсубута олуһун,
Тыгар күнүн сылайан
Сарданата сылааһын.

Эбэм көрсөр сааскыны,
Сырдык күнү, сылааһы.
Ийэ кута уһуктан
Уруйдуоҕа күөх сааһы.

ЭБЭЭ НАҔАА ҮЧҮГЭЙ

Ф.И. Барамыгинаҕа

Эбээ курдук үчүгэй,
Эбээ курдук эйэбэс,
Эбээ курдук элэккэй,
Эбээ курдук дэлэгэй
Суоҕа буолуо бу сиргэ
Суоҕа буолуо дьин чахчы.

Эбээ курдук сэхэнньит,
Эбээ курдук кэпсээнньит,
Эбээ курдук хоһоонньут,
Эбээ курдук ырыаһыт
Суоҕа буолуо бу сиргэ
Суоҕа буолуо дьин чахчы.

Эбээ курдук көмүскүүр,
Эбээ курдук харыстыыр,
Эбээ курдук долгуйар,
Эбээ курдук тиэтэйэр
Суоҕа буолуо бу сиргэ
Суоҕа буолуо дьин чахчы.

Эбээ манан баттаҕа
Түһэр хаарбыт кыырпаҕа,
Эбээ сылаас хараҕа
Күммүт сырдык утаҕа
Эбээ оннук үчүгэй
Эбээ наһаа үчүгэй.

1995 с., олунньу 16 к., Көбөкөн.

АҢАБАР

*Агам Потапов Василий Васильевич
сырдык кэриэһигэр*

Аҕаа, билигин эн,
Түүн тугу гынаһын?
Сыттыккар ый түһэн,
Утуйа сыттаһын.

Оттон бу эн уолун
Хоһооммун айабын.,
Туһугар син үлэм
Толкуйдуу сатыбын.

Киһиргээн эттим дуу,
Толкуйум тийбэтэ,
Хоһуйар уран тыл
Кыһытыан, бүппүтэ.

Чэ, аҕаа, мөбүмэ,
Хоһооммун сөбүмэ,
Дөбөн ээ эттэххэ,
Кыаһым суох элбэххэ.

Олус да баһардым
Кырдыбат буолуоххун,
Кырыаһын илбинэн
Киэр эһэн иһиэххин.

1965 с., алтынны 8 к., Б.П.У.

АРАЙ ДЫКТИ БИИР ТҮГЭН

Аҕаа, аҕам барахсан
Ахтан, үөрэн, көһүтэн,
Арай дыкти биир түгэн
Киирдин дыибэр мичээрэн.
Сиэннэргиттэн соһуйан,
Кыламаньыг сиигирэн,

Эһээ дэтэн дуоһуйан
Таалан туруох этин эн.
Былыр аҕам барахсан
Биирдэ этэн турардаах:
«Уолум миингин салгыахтаах,
Үйэм миэнэ уһуохтаах.

Түһээн торбо буруолаах
Оһохпуттан кыым тахсар,
Ити олох буолуохтаах,
Дьоллоох баҕам туолуохтаах».
Түүлүн-биитин олоххо
Оҕо буолан чуопчаарда,
Оттон барбыт оһобун
Умуллубат кыымнанна.

Аҕаа, аҕам барахсан
Баҕа санаан алгыстаах,
Үөскүүр үйэн уһаата,
Тымыр-сыдыаан уһаата.

1985 с., тохсунньу 30 к. Арбын.

АҢАМ АТТАРА

*Үйэтин тухары сылгыттан араһсыбатах,
колхоз бастың сылгыһыта, аҕам
Потапов Василий Васильевич сырдык кэриэһигэр*

Дьөһөгөйтөн төрүттээх
Сүүрэр-көтөр аналлаах
Аҕам талы аттарын,
Аҕам мааны аттарын
Бүгүн көрөр курдукпун,
Миинэн иһэр курдукпун.
Аҕам мииммит аттарын
Ааттаах минэ бэртэрин
Ахтан-санаан аастахха,

Латтаан-суоллаан аахтаха
 Атахтара биллиэбэ
 Айаннара көстүөбэ.
 Бүдүрүйбэт сүһүөхтээх,
 Тэмтэрийбэт тирэхтээх
 Аҕам ахсым «Харата»
 Кыайтарбакка чугуулаан
 Үстүүр үүттээх күрүөнү
 Өрө көтөн кыырайда.
 Бэдьэнэлиир кулун дьоруо,
 Халыһыйар хаамы дьоруо,
 Сэгэлдьийэр сизлии дьоруо,
 Субуруйар сүүрүк дьоруо,
 Аҕан сиппэт элбэх дьоруо
 Аҕам аллаах «Бороно»
 Атаралаан-төкөөлөөн
 Дайан-көтөн истэбэ.
 Таныылар тартаннаан,
 Көмөгөйө күндээрэн,
 Кулгаахтара чөрбөннөөн
 Чэпчэкиitik дугунан
 Долгун сиэлэ сыыйыллан,
 Кутуруга субуллан,
 Сурчаан сиэллэ - тиэтэйдэ
 Кэрэтийдэ-киэркэйдэ.
 Маннык заттаах мингэлэр
 Бастын мааны көлөлөр
 Унньуктаахтык айаннаан
 Үйэлэри унуордаан
 Өбүгэни удьуордаан
 Өлөн-сүтэн бүппэккэ
 Үөскүү-үксүү турдуннар
 Сыһыы ахсын сүүрдүннэр.

1996 с., бэс ыйын 8 к. Арбын.

АҔАБАР

Үөрэххэ-билиигэ кытыаран
 Соботох оҕобун атааран,
 Сүүспүттэн сыллаабыт түгэннин
 Мин олох умнубат эбиппин.
 Оҕобор дьол-соргу көрдөһөн
 Алгыскын эн миэхэ эппитин,
 Билии киэн аартыгар киллэрэн
 Сүбэлиин-үөрэтэ хаалбытын.
 Аҕаккаам, ол ааспыт күннэри
 Ама эн умнубут үһүгүөн,
 Билигин үлэһит уолгуттан
 Тут эрэ эбэрдэм тылларын.
 Үчүгэй да этэ эн уустук
 Кэпсээннин кэрэтик истэrim,
 Сөрүүн чэй, чөчөгөй үүт курдук
 Утата уймахтыы иһэrim.
 Билигин эн эмиэ мин курдук
 Санааҕын сааһылаан эрдэбин,
 Түүн-күнүс ахтылбан онгостон
 Бүтэйдии бүөм санаан үөрдэбин.
 Сизннэргин көрөөрү ынсаангын
 Кыралаан кыһыйан ылаҕын,
 Кэргэнэ суох уолгун сэмэлээн
 Дьон суоҕар мөнүттэр буолаҕын.
 Аҕаккаам, сүрдээбин аҕынным.
 Эйиигин кытары буолуохпун,
 Саатар, биир кылгас түүн бараммын
 Хоонньугар сытаммын кууһуохпун.

1968 с., олунньу 3 к. Искра.

ИЙЭБЭР

*Ийэм Потапова-Лугинова Наталья Алексеевна
сырдык кэриэнигэр*

Айыһыт хотунтан
Алгыһын ыланһын,
Уол оҕо, кыыс оҕо
Арчыта буоланһын
Биһикпэр бигээнһин,
Бизбэйдээн иитэнһин
Биһирэм иэһиибин
Эйиэхэ аныбын.

Нарынтан нарыммар,
Кэрэттэн-кэрэбэр,
Күндүттэн күндүбэр -
Күн-күбэй ийэбэр.

Сүрэҕин сылааһын
Эн миэхэ анаанһын
Түүн-күнүс, дьыл - хонук
Буомнарын аһанһын,
Олохпор, дьылҕабар
Аанһыалым буоланһын,
Алгыстаах ырыабын
Анааммын ыллыбын.

Нарынтан нарыммар,
Кэрэттэн-кэрэбэр,
Күндүттэн күндүбэр -
Күн-күбэй ийэбэр.

ИҢИТ ДУУ, ИЙЭКЭЭМ

/Ойуунускайды/

Ким этэй мин дьолум, төрөппүт күн ийэм,
Билбэппин эйиигин, мэлдьэспит курдукпун
Иһит дуу, ийэккээм, улаатан ол бэйэм
Бу буорун үрдүгэр суккуллар тойукпун.

Эн миигин аһынан иинниттэн турдаргын,
Үөрүүнэн утары хардыылыах этим мин.
«Оҕокоом, уолчааным, сэгэриэм», - диэтэргин
«Ийэккээм», - диэх этим оҕолуу үөрэммин.

Түһэххэр олордон, эмийгин эмтэрэн,
Биһикпэр, уйабар бигээн да барбаккын,
Мууһурбут сүрэххин сылааспар ириэрэн
Оо, сыллаан, убураан дьоллонор буолбаккыан.

Турбаккын, хара буор хамнаппат эйиигин
Көрдөрбөт сир үрдүн, олохпун сайдарын
Аһыммат, кыһаммат бу миигин - эн уолгун
Аттыгар санаарҕаан сүөм түһэн турарбын.

Тулабар барыспыт унуохтар тураллар,
Санһыспыт күлүктээх мастарым хамсыыллар,
Санһыардаах, аһылаах ырыаны ыллыыллар,
Дууһабын кураанах тыалынан үрэллэр.

Иһит дуу, ийэккээм, бүтэһик тылларбын
Кутурҕан уулара чэпчэппэт дууһабын.
Суккуйа ытыахпын инэрэн ылбаккын,
Аһылаах уол оҕон эрэйин билбэккин.

Күлүктээх санаабын эйиэхэ хаалларан
Барабын, быраһаай, күүтүмэ кэлэрбин,

Инники көһүтэр олобум ыңыран
Кэрэбэ ыралаах мин ыраах барабын.

1964 с., тохсунньу 9 к. Сунтаар.

БҮТҮН ДЬЫЛҔАМ, ОЛОБУМ

Кэргэммэр П.С. Барамыгинага

Доҕоччугуом, билэҕиэн
Нарын кэрэ бэйэбин,
Мичилийэ үөрэргин
Чабыл күннэ тэнниирбин.
Күллэххинэ үөрүүбэр
Тулам тупсан киэркэйэр,
Оччобуна дууһабар
Сылаас иэйии кутуллер.
Сахам нарын хомуһун
Дьүрүскэнин санатан,
Таптал нарын тылларын
Миэхэ анаан ыллыгыҥын.
Сааскы сырдык үрүйэм
Кылыгырас тыаһыныы,
Чэпчэкистик, чэбдиктик
Лынкыначчы күлэбин.
Кырдал нарын тырымнас
Ньургуһуна буолангыҥын
Мэлдьи миэхэ эдэр саас
Иэйиитинэн тыллаагыҥын.
Күнүм тэнэ көмүһүм,
Күүтэр-ахтар аналым,
Бүтүн дьылҔам, олобум
Эн эбиккин, сэгэриэм.

1997 с., олунньу 10 к. Арбын

БАЛААҔЫЙА СЭГЭРБЭР

Эйэлээх көр-күлүү

Бардым-бардым мин ыраах
Бастыҥ баҕа санаалаах
Барамыыгын кыһыгар,
Балааҕыйа сэгэрбэр.

Хос ырыата.
Үчүгэйиэн, эдэр саас
Кынатыгар уйдаран,
Таптал тылын сипсийэн
Сүрэх быһыһын арыйар.

Бухугуйбут атабым
Биэбэйикпэр тириэрдэр,
Былаатынан далбаатыы
Балааҕыйам көрсүһэр.

Хос ырыата.

Билбит эбит сүрэҕим
Бииргэ буолар билгэни,
Дьибэр сиедэн киллэриэм
Хаарыан кэрэ киһибин.

Хос ырыата.

1995 с., ахсынньы 18 к. Арбын

УМНУОМ ДУО, АМА, МИН

Умнуом дуо, ама, мин оҕо саас
Кыырпаҕа суох ыраас тапталын

Намыннык, килбиктик нарын кыс
Эн миигин аналым диэбиккин.

Оччово дууһабар истинник
Ол ааспыт күннэрим төннөллөр,
Ахтылбан изйиитэ буоланнар
Чуумпутук, сылаастык кууһаллар.

Доҕоруом, чанчыккар биллибит
Кырымах кылааннаах баттахтар
Үөрүүбүт, эрэйбит буоланнар
Кэрэтик кизрэкэйэн көстөллөр.

Эдэркээн бэйэбит мин эһээ,
Эн эбээ аатыран эрдэхпит,
Үгүс сыл өйөһөн-өйдөһөн
Эндирдээх суоллары аастахпыт.

Олохпор, дьылҕабар мэлдьитин
Күн тэнэ сырдыккын, кэрэҕин
Кырдалга буолбатах, сүрэхпэр
Ньургунун буолангың тыллаҕын.

1995 с., олунньу 17 к. Арбын.

КЭРГЭММЭР
Ойуунускайды

Олохпут түһүгэр,
Оҕобут дьолугар
Кэлэр кэм көһүтэр
Кэскилин туһугар
Бу уохтаах шампааны
Толору бакаалы
Чэ, иһиэх, көмүһүөм,
Балааҕыс доҕоруом.

Улахан тапталтан
Дууһабыт умайдын,
Сэттэ кыым оҕоттон
Олохпут салҕаннын,
Ол туһа диэн ааттаан
Тарбахха бүк баттаан
Чэ, иһиэх, көмүһүөм,
Балааҕыс доҕоруом.

Эн нарын санныгар,
Эйэбэс дууһагар
Эрэнэн, өйөнсөн
Сааһыран эрэбин,
Ыл буолбут аатыгар
Бу Арбын буоругар
Чэ, иһиэх, көмүһүөм,
Балааҕыс доҕоруом.

1984 с., ахсынньы 15 к. Арбын.

КЭРГЭММЭР
П.С. Барамыгинаҕа

Сэгээр, миэнэ эрэлим
Таптыыр, ахтар кэргэним,
Ыйар, сырдыыр сулуһум,
Нарын-намчы хомуһум,
Сэргэстэһэн олорон
Күлэр-үөрэр, сэхэргиир,
Дууһам нарын утаҕын
Сылааһынан угуттуур.
Доҕочукпун оргууй-оргууй
Түөспэр ыга кууһабын,
Спидолам оргууй чоргуй
Тыһаһаппакка хатыыбын.

Полям оргууй нуурайн
Кыламана ибирдиир,
Түннүк нөнгө ый тыган
Биһигини уруйдуур.
Утуй-утуй, туллугом
Хоспут чуумпу, үүт-тураан
Эйиэхэбэ көмүһөм,
Хоһоон айыам мин анаан.

1969 с., сэтинньи 1 к. Арбын.

НУҔАРАННА, ЧУУМПУГА

Сааскы киэһэ сарыала
Арылыһа сырдаата,
Кэрии тыаһа саһарһа
Күлүмүрдүү оонньоото.
Ньургунтан, чээл күөхтэн
Сүрэх үөрэн эппэйэр,
Дьикти нуурал киэһэттэн
Дууһам үөрэн сэгэйэр.
Нарын хомус тыаһыттан
Намыын ырыа иһиллэр,
Чэпчэкистик дугунан
Доҗоччугум бу иһэр.
Нуһаранна чуумпуга
Истин иэийи кутуллаар,
Таптал нарын тылынан
Икки сүрэх сипсир.

1996 с., бэс ыйын 8 к. Арбын.

ДОЛГУРАН, НУҔАРАН БУ ЧУУМПУ КИЭҔЭБЭ

Кэргэмэр П.С. Барамыгинаҕа

Долгуран, нуһаран бу чуумпу киэһэбэ,
Доборуом, тыыланан дьоллоно устуохха,
Иһийбит, көһүппүт эйэбэс кэрэбэ
Нап-нарын ырыаны дьыэрэтэ тардыахха.

Дьыэрэтэн биэриэххэ, күөрэччи ыллаахха,
Салгын мүөт утаһын гуймаара иһиэххэ,
Эйэргиир, таптаһар иккиэйэх сүрэххэ
Минньитэр-манньытар санааны тиһиэххэ.

Күүрүүлээх-иэйиилээх ис киирбэх тыллары
Элгэени кэрийэр бу наһыл тыалары,
Эрдииттэн эһиллэр эрэһэ иллэри
Хоһуйуох, холбооттуох сүрэххэ кыаллары.

Доборуом, кэнэбэс, көр манньык бу манна
Таптал, дьол күүлэйдээн көччүйэр буолуоһа,
Эн биһи ыччаппыт өбүгэм үрэбэр
Эһэлээх эбэтин ахтыһан ааһыаһа.

1985 с., тохсунньу 28 к. Арбын.

САРДААНЧЫК

Сааскы күн тын хатан тахсыыта,
Сүрэбим эмискэ ыллаата,
Кэргэним биһиэхэ бу кэмнэ
Мунура суох үөрүү ыаллаата.
Баһарбыт баһабыт ымыыта
Үүнэр кэм киһитэ төрөөтө.
Сарсыарда үлэбэр барарбар
Утуйан буккуруу хаалааччы,

Быыкайкаан тарбаҕын айаҕар
Мээмиччэ онгостон уобааччы.
Кып-кыра кыысчааным Сардаанчык,
Күн киһим, мин дьолум Сардаанчык.

Киэһэтин сылайан кэлэрбэр
Утары далланныы көрсөөччү,
Ардыгар кыһыран, түрдэстэн
Ытаары мэрбэннии сытааччы.
Кып-кыра кыысчааным Сардаанчык
Күн киһим, мин дьолум Сардаанчык.

Үйэлэр тухары тарҕанар
Күөх буруо онохтон унаарар,
Олоххо дьол-үөрүү кыттыһар,
Эдэр ыал дьоллорун барҕардар.
Кып-кыра кыысчааным Сардаанчык,
Күн киһим, мин дьолум Сардаанчык.
Сүрэхтэн этиллэр тылларбын
Оҕобор эйиэхэ аныбын,
Олохтон үллэстэр үөрүүбүн
Бу миэнэ инниким эн диибин.
Кып-кыра кыысчааным Сардаанчык,
Күн киһим, мин дьолум Сардаанчык.

1970 с., ыам ыйын 25 к. Хатырык.

СЫЛЛЫБЫН-УУРУУБУН

Ойуунускайды

Сүрэҕим тимэҕин
Сир сирэм симэҕин
Кыракый кыысчааммын
Уйаргы таптааммын

Сыллыбын-ууруубун,
Сүрдээхтик үөрэбин.
Таптатар, тарайар
Далланныыр чыычаахпын
Түһэхпэр олордон
Мин түөспэр сыһыаран
Сыллыбын-ууруубун,
Манньыйан үөрэбин.

Күн тэнэ күндүбүн
Минньигэс биэбэйбин,
Чуопчаарар тыллаахпын
Сардаанчык сэгэрбин
Сыллыбын-ууруубун,
Мичингии үөрэбин.
Үөскүүр күн киһитин,
Кэлэр кэм илдьитин,
Сарсынны эрэлбин
Кыракый сэгэрбин
Сыллыбын-ууруубун
Дуоһуйа үөрэбин.

1984 с., сэттинньи 24 к. Арбын.

ИСТЭ ТҮС ЧУУМПУРАН

Улахан уолбар Васёкка

Оҕоккоом Баһылай,
Истэ түс чуумпуран,
Ийэлээх аҕаккан
Алгыс, кэс тылларын.
Уол оҕо, ат кулун
Анала - дойдута,
Олоххор эн булун
Биир бигэ санаата.

Саһарға суһумун,
Айылға далбарын
Көрүс күн тахсыытын
Тын хатар дыбарга.
Ийэ сир кэрэтин,
Күн ийэ күндүтүн,
Өлбөөрбөт бэйэтин
Дууһагар инэрин.

1984 с., сэттиньи 23 к. Арбын.

БҮӨМ САНААН ҮӨРЭБИН

Кыра уолбар Юркаға

Ыраах да сылдыаммын
Чугастык сананым,
Кыракый уолчааммын
Олуһун абынным.
Боп-ботуой атабын,
Сып-сылаас илиитин
Бойбойбут бэйэтин
Көрүөхпүн бағардым.
Бэйбэйэ сүүрэрин,
Мичийэ көрөрүн
Минньигэс биэбэйбин
Сүрдээбин суохтаатым.
Нэннэйбит сэгэрбин,
Ноннойбут доғорбун
Сотору көрсүөм диэн
Бүөм санаан үөрэбин.

1984 с., алтынны 25 к. Арбын.

АҢАС-БАЛЫС ИККИ КЫРА

Феникалаах Ньургуунаға аныбын

Аҗас-балыс икки кыра
Күнү быһа ооньюулар,
Аҗас-балыс икки кыра
Мэлдьи бииргэ сылдыаллар.

Аҗас-балыс икки кыра
Дьингээх туһа дьонноро.
Аҗас-балыс икки кыра
Ийэ-аҗа дьоллоро.

Аҗас-балыс икки кыра
Эһээ, эбээ күннэрэ,
Аҗас-балыс икки кыра
Үөскүүр үйэ кыымнара.

1985 с., тохсуньу 7 к. Арбын.

ПУУРТУК, БУУРДУК ДИЭХТИИ-ДИЭХТИИ

Сизммэр Ваня Потаповка

Икки саастаах Уйбаанчык
Бүгүн миигин соһутта
Охсуһуулаах киинэни
Көрөн туран айманна.
Эргилиннэ, миэхэ кэллэ,
Эбэтигэр эмиэ тийдэ,
Харахтарын симэ-симэ
Кэпсээн уоһа чорбойдо.
Кэпсээн иһэн игиннэ,
Кэлэбэйдээн былдьанна,
Омунугар ордук-хоһу
Сыһа туттан оһунна.

“Пууртук, буурдук”, - диэхтии-диэхтии
Сутуругун көрдөрөр
“Пууртук, буурдук”, - диэхтии-диэхтии
Атабынан тэбиэлиир.

Оѳом сыһа өйдөөн көрөн
Омуннаахтык охсуһар,
Видеоѳа көстөр киинэ
Геройдарын үтүктэр.

Икки саастаах Уйбаанчык
Быһаарытын өйдөөммүт,
Эбэтинээн иккиэн тэннэ
Күлүстүбүт дьоллоохтук.

1995 с., кулун тутар 28 к. Арбын.

СҮРЭХ КЫЛЫН БЫҢЫМАН

Кыыспар Сардаанага, күтүөппэр Кешага аныбын

Күтүөт буолбут Кеша уолбут,
Бастын кыыспыт Сардаанчык,
Ийэ-аҕа алгыс тылын
Эниэхэвэ аныбыт.

Оѳолорбуот! Дьоллоох олох
Талаһатын уурунан,
Ыраас халлаан, сылаас күн
Сыдыайынан олорун.

Сибэккигит, симэх оккут
Мэлдьи үүнэн долгуйдун,
Тараѳана алгыс тыллаах
Күөрэгэйэ ыллаатын.

Сылаас астаах, итии чэйдээх
Дьоһун мааны ыал дэтин,
Доѳор хонор, атас сылдыар
Түбүгүнэн дьоллонун.

Баччыр оѳо санатынан

Балаѳангыт чуопчаардын,
Уолгут, кыыскыт күлүүтүнэн
Тэлгэһэбит туолуохтун.

Ураа муостаах, сыспай сиэллээх
Үргэн, тэйэн куоппатын,
Үрүн аскыт, дэлэй эккит
Быстыбакка баар буоллун.

Аймах дьонгут алгыс тылын
Сиргэ-буорга тэпсимэн,
Кыра аайы кын-хан дэһэн
Сүрэх кылын быһыман.

Өбүгэбит аатын сүгэр
Удьуор сыдыаан ууһаатын,
Үйэлэртэн үйэлэргэ
Торѳо буруо унаардын.

1993 с., Көбөкөн.

КЭС ТЫЛ

Оѳолорбор, сизинэрбэр

Дьылѳа хаантан ыйаахтаах,
Одун хаантан уураахтаах
Тиһэх күнүм кэлиэхтээх,
Дууһам кыла быстыахтаах.

Өллөхпүнэ үрдүбэр,
“Хоһоон куттаах этэ”, - диэн
Сүтэн-өһөн хаалбат гына
Суруйаарын кыһаллан.

Оччобуна үөрүүбэр,
Онно сытан даѳаны
Эттиин-хаанныын дуоһуйан
Нухарыйыах этим мин.

Тийхэ күнү атааран
 Кыһалҕаны быһааран
 Оргууй үөһэ тыныаххыт:
 «Утуйаахтаа», - дэһиэххит.

Хаалларыаххыт мийгин онно,
 Алгыс этэн мыраанна
 Киммин-туохпун кэпси туруо
 Хаартыскалаах остуолба.

Хаалларыаххыт миэхэ анаан
 Саха аһын арааһын,
 Көрдөһөбүн! Аһы аһы
 Адьас уурбат буолаарың!

Көрдөһөбүн сааскы нарын
 Ньургунунна уураарың,
 Ону кытта сэргэ тутан
 Табахпыттан ильдээринг.

Аҕаа дэппит, эһээ дэппит
 Дьолум эбит дии саныам,
 Сылы быһа ахтан күүппүт
 Сэгэрдэрбин атаарыам.

Оҕолорум, аймах дьонум
 Сылдьар, тохтуур буолаарың,
 Дойдум, дьонум тустарынан
 Кэпси түһэн ааһаарың.

1995 с., ахсынньы 19 к. Арбын.

ХАЙДАХ ЭРЭ, ТОҕО ЭРЭ

Ыра санаам, баҕа санаам
 Ыллыктарын кэрийэн,
 Оҕо сааһым, орто сааһым
 Омурҕанын аһаран,
 Хоһоон тэһии атын кытта
 Сырса сатаан куоттаран,
 Кырдьар сааспар, кырыыс сааспар
 Тийиэн кэлэн хаалбыппын.

Киһи дэнэр ытык иэспин
 Сирдьит сулус гынаммын,
 Дьонум-сэргэм, төрүт буорум
 Айылгытын туойаммын,
 Оҕоойукпар ытыс саҕа
 Хоһооннорбун кутаммын,
 Тохтуу-тохтуу, үргүү сатаан
 Толорбокко сылдьаммын,

Олох хабыр, олох дьэбир
 Аналынан туоламмын,
 Маннык кэрэ, маннык нарын
 Күөбү көрөн тураммын,
 Халдыаайыбар хаама сылдьан,
 Харааһынна сүрэҕим,
 Хайдах эрэ, тоҕо эрэ
 Хамсаан ылла сүһүбүм.

2004 с., муус устар 15 к. Арбын.

КИЭН ТУТТА ДОЛГУЙАР

*Балтыбар, Көбөкөн отделениетын
чемпион даяркатыгар С.Н. Григорьевага*

Сайылык салгына
Кымысты дыргыйбыт,
Мутукча, бэс сыта
Сыһыга тунуйбут,
 Сыһыта-хонуута
 Саламаат туоната,
 Күөх кырдал өн ото
 Үүт, сүөгэй сүмэтэ.
Ырыа-көр аргыстаах
Кыргыттар иһэллэр,
Ыабыга тутуурдаах
Наскыһан ааһаллар.
 Кылыһах ырыалаах
 Таммахтар түстүлэр,
 Овуруо оһуордаах
 Дьизэрэнкэй тэптилэр.
Кыыс нарын сүрөбэ
Киэн тутта долгуйар,
Үүт намын сүүмэбэ
Иһиккэ кутулар.

1985 с., тохсунньу 22 к. Арбын.

ЭН СЫРДЫК ААККЫНАН

*Үйэм тухары сарын сарынтан тайансан,
өйдөһөн-өйөһөн олорубут, сэттэ оғом күн-күбэй
ийэтигэр, элбэх сизин тапталлаах эбээтигэр,
күндүттэн күндү киһибэр, олоғум улахан аргыһыгар,
кэргэммэр, Полина Семеновна Барамыгина
сырдык кэриэһигэр аныбын.*

Доҕоруом, бу хоһоон тылларын
Мин анаан суруйан эрэбин,
Арахсар түгэни күүппэтэх буоламмын
Санһыйан, санаарҕаан ылабын.
 Мунчаара күүтэбин, суохтуубун олуһун
 Үөрүүлээх, түһүүлээх күннэрбэр,
 Дьыл - хонук ханнык да үтүөкэн кэмнэрэ
 Солбуйбат эбиттэр эйиигин.
Айантан кэлэрбэр, мин ааммын аһарбар,
Хоскуттан утары тахсаргын,
Үөрүүттэн сабыллар минһыгэс мичээргин
Ахтыбыт даҕаны эбиппин.
 Суоххун дии билигин, ыраахтан ырааххын,
 Ол эрэн чугастан чугаскын.
 Эн истин күлүүгүн, эн нарын куоласкын
 Өрүүтүн истэргэ дылыбын.
Айылдам кэрэтин, оһуорун-мандарын
Эйиэхэ ханыылыы санаатым,
Ол курдук миэхэбэ сырдыккын, сылааскын
Күн нарын утаҕа буолангын.
 Кынаттаан көтүппүт кыракый ыччатын
 Ийэлии истинник саныллар,
 Үөрөхтээх, сайдыылаах үтүөкэн дьон буолан,
 Мэлдьитин киэн туттан ахталлар.
Доҕоруом, быданна бардаргын даҕаны
Аанһалбыт, сирдьиппит буолабын,
Ымыылаах санаабын, үйэлээх алгыскын
Ыраахтан, ырайтан ытабын.

Биһиэхэ, бу миэхэ олоххун анаабыт
Сүрэбин сылааһын билэбит,
Махталбыт бэлиэтин эйиэхэ этээри
Бу буорун аттыгар турабыт.

Эн сырдык ааккынан, эн сахпыт кыымгынан
Оһохпут буруота унаарар,
Удьуорбут эстибэт, утуммут быстыбат
Үйэттэн үйэбит салбанар.

Нарынтан нарыммыт, күндүттэн күндүбүт
Эйэбэс ийэбит, эбээбит,
Дьылбанан анаммыт олоххор тийиэннин
Этэннэ сырыт диэн алгыбыт.

2007 с., кулун тутар 8 к. Арбын.

ОЛОХПУТ ҮӨРҮҮТҮН УРУЙДУОХ!

Сиэммэр Уйбаанчыкка

Мин бэйэм бэйэбэр чуумпуран,
Бу набыл күөх дуолу көрөбүн,
Ичигэс ийиингэ куустаран
Дьиктилээх кэрэтин сөзөбүн.

Иһирэх истин тыал сиккиэрин
Эйэбэс сыһыанна тэннибин,
Үөһэттэн мичээрдиир күн уотун
Сэгэрим көрөр дии саныбын.

Бу көстөр баай хатын суугуна,
Бу көстөр күөх тэтин сиккиэрэ,
Бу көстөр аар тайдам куугуна
Эйэргиир, сэхэргиир курдуктар.

Ол аата кэрэни хайгыбын,
Ол аата олобу таптыбын,
Бу манньк кэрэлиин сиэттиһэн,
Күн аайы мин күнтэн үөрэбин.

Үөрүөххэ, доҕоччуок, үөрүөххэ,
Бар дьону үтүнэн үөрдүөххэ,
Күөрэйиэх, доҕоччуох, күөрэйиэх,
Алгыстаах суолунан айанныах.

Олоххо мэлдьитин эрэниэх!
Олохтон долгуйа дуоһуйуох!
Олобу толору хоһуйуох!
Олохпут үөрүүтүн уруйдуох!

Ханнык да ыарахан кэмнэргэ
Санныйар, чункуйар буолумуох!
Былыттаах, саппахтаах күннэри
Санаабыт күүһүнэн үрэйиэх!

2007 с., от ыйын 21 к. Арбын.

ААТТАЛ

Кэргэним, Полинам сырдык кэриэһигэр

Көнүллээ доҕоччуок, төһө кэм хаалбытын
Олохпун дьоһундук олорон ааһыахпын,
“Өлбүтү кытары өлбүт суох”, - дииллэрин
Өбүгэм номоһун өйдөөтүм ис дьинин.

Өйөһөн-өйдөһөн, этэннэ олоһубут
Удьуорбун уһаппыт, утуммун уһаппыт,
Кэрэ да киһибэр, үчүгэй бэйэбэр
Нөрүйэн турабын бу буорун үрдүгэр.

Дьылга хаан арааран эн эрдэ бардабын,
Дьылга хаан дүүлүнэн мин манна хааллабым.
Алгыскын эн анаа этэннэ сырыт диэн,
Хомойор буолума хаалларан барда диэн.

Саас, күһүн кэлиэбим сибэкки уураары,
Үөр чыычаах ырыатын иккиэйэх истээри,
Ис санаам эймэнэр изйиитин тиэрдээри,
Эрэнэн көһүппүт сэгэрбин үөрдээри.

2008 с., олуһуһу 14 к. Нам.

ТАХСАР КҮММҮТ ЫМЫЫТА

Биһик ырыата

Бүттүүн дьибит үөрүүтэ,
Айыһыппыт бэлэбэ
Кыра-кыра кып-кыра
Дьохун киһи көһүннэ.

Хос ырыата.

Утуй-утуй, чыычаахпыт,
Күлэр-үөрэр биэбэйбит,
Истин таптал изйиитэ,
Тахсар күммүт ымыыта.

Эһээхэйдээн эйээрэр
Уоһун эмэр, оппоннуур.
Тылбыйахтыыр, мичээрдиир
Оной-соной көрбөхтүүр.

Хос ырыата.

Айылбалыын алтыһан,
Сиртэн силис тардыһан,
Чэгиэн-чэбдик улаатыан
Киһи бэрдэ эн буолуон.

Хос ырыата.

2008 с., сэттинньи 18 к. Арбын.

МИННЬИГЭСТЭЙ СЫТТААХТАР

Эгит-тэбил саастанан
Эмдэй-сэмдэй сиэн дьонно
Бары тэннэр, кыралар,
Талбыт курдук кэрэлэр

Хос ырыата.

Сыттыын-сымтыын ураты
Уйан нарын куттаахтар.
Сылаас-сылаас сьп-сылаас
Минньигэстэй сыттаахтар.

Буорга-сыыска буккуллан
Уолаттар да уолаттар!
Баҕар буоллун - туох буолуой?
Чэгиэн-чэбдик буоллуннар.

Хос ырыата.

Лыахтыы дайар кыргыттар
Саһа тахсар ньургуһун,
Халлаан кэрэ кустугун
Ханыыларын курдуктар.

Хос ырыата.

2009 с., бэс ыйын 17 к. Арбын.

АҢАМ ОЛОҢОР

Долгун солко сайынна
Абылан набылга
Сыһыыга-хонууга
Дьэргэлгэн түстэбэ.
Иһирэх сиккиэргэ

Дуоһуйа тыннарбын,
 Аларга-тыаларга
 Дьаарбайан хаамтарбын.
 Мин аҕам олоҕор,
 Өбүгэм өтөҕөр
 Анаатта-долгуйа
 Айылҕам ситтэҕэ.
 Күөх ача тулалаах
 Күөнэхтээх күөлүгэр
 Мин аҕам мас тыылаах
 Илимнээн эрдэҕэ.
 Ол дыкти түгэнгэ
 Киниэхэ тийдэрбин,
 Сүөгэйдээх сөрүүнгэ
 Итии чэй истэрбин.
 Мин аҕам олоҕор,
 Өбүгэм өтөҕөр
 Анаатта-долгуйа
 Айылҕам ситтэҕэ.
 Төрөөбүт дойдум эн
 Мэлдьитин күөх сааскын,
 Мин истин иэйиибэр
 Кэхтибэт сибэкким.
 Сотуллан-умнуллан
 Сүрэхтэн сүппэккин,
 Бу кэмчи үйэбэр
 Тапталым бүппэккин.
 Мин аҕам олоҕор,
 Өбүгэм өтөҕөр
 Анаатта-долгуйа
 Айылҕам ситтэҕэ.

1984 с., сэттиньи 26 к. Арбын.

ИҢИНЭЭБИТЭ

СЫРДЫК КҮННЭЭХ КИРИЭСТЭЭХ

Н. Потапова Аан тыл.....	5
Оо! Дойдуом!	7
Сырдык күннээх Кириэстээх.....	8
Кириэстээх.....	9
Хоннум аҕам олоҕор.....	10
Кыынньаах быраана.....	11
Күн утаҕа.....	12
Мунаньыма өй, сүрэх.....	13
Санаам дыкти абыгар.....	15
Ахтыбыт сүрэхпин нусхатан.....	16
Сана тыллар ньургунун.....	16
Тэтин.....	17
Сэбирдэх.....	18
Былыттар.....	19
Күөрэгэй.....	19
Тилли.....	20
Саас дойдубар.....	21
Туойуох иһин тыл тийбэт.....	22
Саһарбыт сэбирдэх сүүмэҕэ.....	23
Мас ат.....	24
Үйэлээх биһигим.....	25

БАР ДЬОММОР

Арбын миигин угуйар.....	26
Арбыным дойдута.....	27
Арбымнар, бар дьоммор.....	28
Дьохун мааны Арбыным.....	29
Алдан.....	30
Симиктик да буоллар.....	31
Сааһыраң да баран.....	31
Дуоһуйар эбиттэр.....	32
Сүрэмим баҕарда.....	33
Ыллы турар оҕо.....	34
Оскуолабар.....	34

Быйан төрдүн сомсубут.....	35
Үчүгэйизн үрүн түүн.....	36
Ахтылбан.....	37
Эрэнэбин.....	37
Сайылыкка санаа.....	38
Ыллаан-туойан киридилэр.....	40
Уолаттар.....	41
Сэгээр уолу хайбаһабын.....	42
Учууталбар.....	43
Баһыба.....	43
Кэрэ киһи Лэгэнтэй.....	45
Ово сааспын ахтаммын.....	46
Бар дьоммут этэнгэ буоллуннар.....	47
Ол сахха даһаны.....	47
Ийэ кутум - ийэ тылым.....	48
Кэлэр кэм кэскилин күөнүгэр күлүмнээн.....	49
Оо, түүн.....	50
Хомус.....	50
Кини кими дьоллуобай?.....	51
Киһиэхэ туох наада.....	51

ОЛОБУМ ААНЬАЛЛАРА

Эбээ, эбэм барахсан.....	53
Эбэм көрсөр сааскыны.....	54
Эбээ наһаа үчүгэй.....	55
Аҕабар.....	56
Арай дыкти биир түгэн.....	56
Аҕам аттара.....	57
Аҕабар.....	59
Ийэбэр.....	60
Иһит дуу ийэккээм.....	61
Бүтүн дьылдам олобум.....	62
Балаабыһа сэгэрбэр.....	63
Умнуом дуо ама мин.....	63
Кэргэммэр.....	64
Кэргэммэр.....	65
Нуһаранна-чуумпуга.....	66
Долгуран нуһаран бу чуумпу киэһэбэ.....	67
Сардаанчык.....	67

Сыллыбын-ууруубун.....	68
Истэ түс чуумпуран.....	69
Бүөм санаан үөрэбин.....	70
Аҕас-балыс икки кыра.....	71
Пууртук-буурдук диэхтии-диэхтии.....	71
Сүрэх кылын быһыман.....	72
Кэс тыл.....	73
Хайдах эрэ, тобо эрэ.....	75
Киэн тутта долгуйар.....	76
Эн сырдык ааккынан.....	77
Олохпут үөрүүтүн уруйдуох.....	78
Ааттал.....	79
Тахсар күммүт ымыыта.....	80
Минньигэстэй сыттаахтар.....	81
Аҕам олобор.....	81

Литературно-художественное издание

Потапов-Саргын Юрий
Сырдык күннээх Кириэстээх
Стихи

Редактор Г. К. Эверстов
Комп. верстка А.С. Колпашникова

Подписано в печать 26.01.2011 . Формат 60x84 1/16
Тираж 250 экз. Заказное.

Отдел информационных технологий
Намская централизованная библиотечная система

Юрий Васильевич Потапов-Саргын

Мин Юрий Васильевич Потаповы-Саргын
1998 сылтан билэбин. Кини хоһооноро киһи
дууһатыгар тийимтиэлэр, ис киирбэхтэр. Мин
маннайгы ырыабын “Кыыс кэрэ — Нам сирэ” диэн
хоһоонугар айбытым. Ити ырыа улуус
мелодистарын күрэхтэһиилэригэр I-гы миэстэни
ылбыта. Онтон ыла дьон-сэргэ таптаан ыллыр
ырыата буолла. Республикаҕа тийэ ылланар.
Юрий Васильевич-Саргын хас да хоһооноругар 10-
ҕа тийэр ырыалары суруйдум. Саргын ырыалара
патриотической да, лирической да өттүнэн бэйэтэ
тусна суоллаах-нистээх, сүһүөх, рифма да өттүнэн
киһиэхэ олус судургутук, өйдөнүмтүөтүк тийэр
буолан, ырыа айарга кэбэҕэстик суруллар. Мин
мелодист быһымынан сыаналаатахпына, кинигэтэ
табыстаҕына, атын да мелодистар ырыа аймахтара
диэн эрэнэбин. Доворбор, атаспар айар үлэм оссо
тыллан, сирээдийэн истин диэн истиг тылбын
анымын, алгыспын этэбин.

Андрей Терентьевич Замятин,
РФ журналистарын союһун чэлиэнэ,
Саха республикатын культуратын туйгуна,
Нам улууһун “Туллук хаара” мелодистар
түмсүүлэрин чэлиэнэ.
2011 с., тохсунньу 18 күнэ.